

Stebuklinga Vieta.
M. Yčas Apie Padėtį Vilniuje.
Kaip Sena Civilizacija.
Ar Tik Ne Anarchistų Kelio.

Kuomet bedarbė visus skaudžiai prispaudė žmonės emė galvoti kaip čia nuo jos atsikraūti. Ekonomistai ilgai svarstė, bet nieko neišrado. Politikai irgi nukratė rankas.

Taigi dabar atėjo eilė tikybi-
nio pobūdžio žmoŃm. Jie pakra-
tė savo smagenis ir neilgai tru-
kus rado išeitį. Į šventąją žemę
buvo pasiūsta ekspedicija, kuri
pasak laikraščių surado vietą,
kur Kristus pavalgino su dviem
žuvim ir penkiais kepaluikais
5000 žmonių minią.

Jeigu dabar suras kaip tą pa-
daryti šioj gadynėj — depresija
per kamina pabėgs.

o-o-o

Martinus Yčas nelabai seniai
aplankė Vilnių parsivežti kaiku-
rij istorinių dokumentų. Jo ke-
lionės aprašymas įdomus iš dvi-
jų atžvilgių. Pasak, p. M. Yčo
okupuoto krašto kaimuose dar
placiai skamba lietuvių kalba; ir
nežiūrint į lenkų pasigirimus
ukininkai ir miestiečiai elgetau-
ja. Vilniau sgtavės apšepė, ju-
dėjimas menkas. Zavalna gatvė
viena gyvaušiu gatvių — tuš-
čia nors ripkū mušk.

o-o-o

Clevelando sąvairastų paskel-
bta sensacingas pranešimas, buk
"Sandara" užpuolusi tautinę
spaudą, ypatingai tą nekaltą a-
vinėlį "Liaudies Tribuna" ir die-
vobaimingą "Dirva".

Well, jeigu svetimas gyvumas
įlenda į mūsų daržą ir pradeda
naikinti kas ten auga, kuris gi
pasiėmęs botagą neišvys jų
lauk? "Liaudies Tribuna" kaip
tik ir atlieka panašias "parei-
gas". Jeigu jie save vadina
"tautinė spauda" tai dar sulau-
žo vieną prisakymą — nesisavin-
ti neužpelnytu garbės.

o-o-o

Kaip sena mūsų civilizacija?
Kuomet žmogus šiek tiek pradė-
jo tobulinti savo gyvenimą, čia
ir yra civilizacijos pradžia. Bet
svarbiausi dalykai, kuriuos šian-
die vartoja atsirado, palygina-
mai, neseniai.

Telefonas pradėtas vartoti 18
šimt. Pirmoji rašoma mašinėlė
pasirodė 1730 metais. Automobi-
lius užpatentuotas 1886 m. Cuk-
rus atkeliavo iš Azijos viduram-
žių laikais. Pirmutinis nesugen-
dąs alus pradėtas dirbti Vokietij-
jo vidury 14 šimtm. Šilkinės
pančekaitės arba kojinės jejo
madon Anglų karalienės Elzbie-
tos laikais.

o-o-o

Tikėkit ar ne, bet Argentinos
sandariečiai atlieka stebuklus.
Paskaitykim jų spauda. Štai
"Arg. Žinišos" vel randam:

"Sandaros" 2-ji kuopa tu-
rėjo pirmą savo parengimą,
praėjusiam sekmadieni, "Jo-
se Verdi" teatre. Parengimas
buvo puikus, kuris sutraukė
virš 500 gražiausios lietuvių
publikos. Tvarka buvo pavyz-
dingiausia. Už nuosirdų pasi-
darbavimą ir gražią tvarką
daug aciu priklauso 2-os kuopos
veikėjams p-lei Z. Gudai-
tei, p-lei Gudelevičiutei, N.
Katinui, V. Gudui, A. Gude-
linui, Gudelevičiui ir kitiems.
Sandariečiai, kaip matyti vis
daugiau simpatijų įgyja lietu-
vių visuomenės tarpe."
Čia kitokių komentarų nebe-
eikia.

Skaitant kaikučių "pažangių-
jų" SLA. narių beprasmius šu-
kavimus, noroms, nenoroms pri-
eini prie išvados, kad tie žmonės
nepakeis savo amato ir bėgyje
poros ateinančių metų. Reiškia,
iki sekancio SLA. seimo Detroi-
te tyčia bus verlama košė, kad
sukelti daugiau neapykantos ta-
me momente, kada reiktų padir-
bėti išsijuosus apsaugojimui or-
ganizacijos.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

METAI XIX

3227 SO. HALSTED STREET Penktadienis, Rugsėjo-Sept. 2 d., 1932 m.

KAINA 5 CENTAI

No. 36

Ecuodoro Kariuomenė Numalšino Sukilelius

Dideliam Mušy Sukilėliai Buvo
Skaudžiai Sumušti ir Išvyti
Iš Sostinės.

Guayaquil. Ecuodoro valdžia
pranešė, kad po aštraus susikir-
timo, kuris tęsėsi keliatą valan-
dų sostinės, Quito, gatvėse, su-
kilę kariuomenės buriai ir juos
rėmę civiliai buvę visiškai su-
mušti ir išvyti iš sostinės, kurią
jie laikė užėmę nuo praeitos su-
batos.

Mušyje žuvę daugelis karei-
vių ir civilių, abiejose pusėse.
Spėjama, kad abi pusės beveik
lygiai nukentėjusios, nes sukilė-
liams truko patyrimo ir discipli-
nos, o valdžios kariuomenei
reikėjo grumtis visose miesto
gatvėse ir daugelis kareivių nu-
kentėjo netik nuo kulky, bet ir
nuo akmenų, metamų iš sukilė-
lių simpatizatorių namų.

Sukilimą sukėlė Neptali Boni-
faz, kuris buvo išrinktas presi-
dentu praėjusių metų Spalių
mėnesį ir turėjo perimti valdžią
Rugsėjo 1 d. š. m. Bet jis buvo
šalies parlamento diskvalifikuo-
tas, nes jis esąs daugiau Parag-
vajaus negu Ecuodoro pilietis.
Jis tuo parlamento nuosprend-
džiu nepasitenkino ir surinkęs
savo rėmėjų skaičių sukilo
Sukilimui nepasisekus, niekas
nežino kur jis randasi. Spėjama,
kad jis, matydamas, kad jo pu-
sė silpnėja, pasišalino kur nors
į užsienį.

NUMATOMA ŽIEMAI 600
DARBININKŲ DARBO

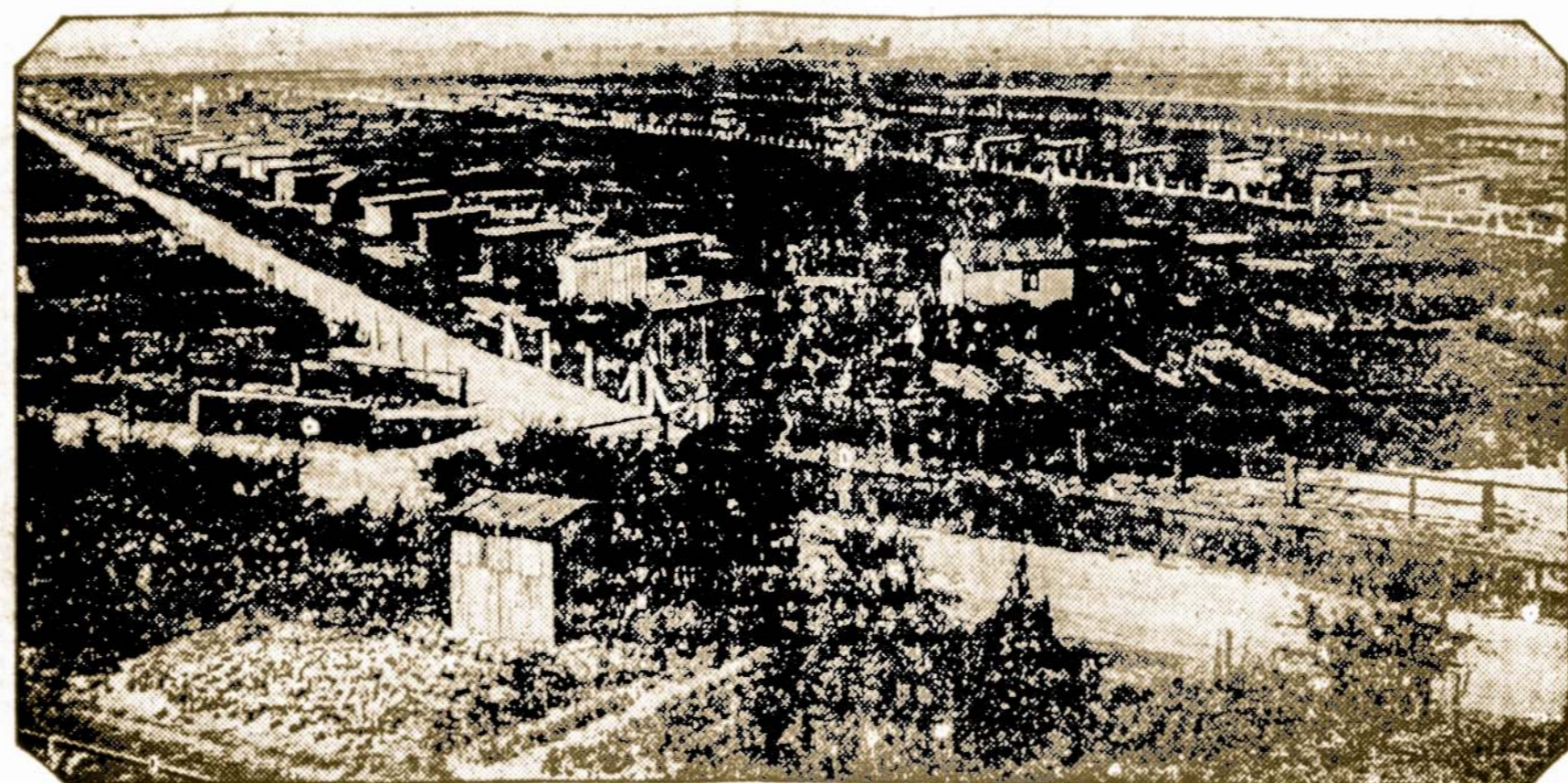
Teko girdėti, kad plentų ir
vandens kelių valdyba stengiasi
išgauti kreditų dar apie vieną
milijoną litų Kaune žiemos osu-
tui tvarkyti. Gavus tiek kreditų,
galėtų duoti darbo 600 darbinin-
kų per visą žiemą. Vadinasi, ne
tik baigusieji rudenį Nemuno
reguliavimo darbus darbininkai,
kurių yra ape 300, nebūtų atlei-
džiami, bet dar naujų tiek būtų
priimama, o per žiemą uostas
butų jau pakankamai sutvarkytas,
kas labai reikalinga.

Tačiau visam žiemos uostui
gerai tvarkyti, butent, padirbti
gelžbetonines krantines abiejose
krantuose nuo Kanto gatvės
ligi Karmelitų ir kitiems reika-
lingiems darbams atlikti būtų
reikalinga dviejų milijonų litų.

Jeigu tik tame "pažangumas",
tai visų pažangiausias žmogus
yra tas, kuris kovoja, kad įvyk-
tų anarchija. Bet susivienijimas
nėra politinė organizacija ir iš-
kalno rengtis prie perversmų at-
rodo nepateisinamą dalyką.

Kaip mūsų skaitytojai, atsi-
mena Plungės miestelis beveik
visas buvo sudegęs. Dabar jis
kiek įmanydamas atsistato. Bet
ir čia neapsieina be keistenybių.
Pasak "Lietuvos Žinių": Vienas
Plungės gyventojas savo namui
statyti plytų pirkė iš vieno už-
sienio gyvenančio Estijoje, bet
Danijos piliečio. Namą pastatė
didelį ir gražų, bet nuo lietaus
plytos emė tirti ir muro namas
pradėjo griuti. Dabar tas pilietis
prokuratūrai padavė skundą ir
teismo keliu iš ano inžinieriaus
ieško 60,000 lt. už plytas ir jų
parvežimą sumokėtus.

Tai tau ir importuotos plytos!

Kad pagelbėti apie 100,000 Vokietijos bedarbių, Hamburgo Senatas pavedė šią žemę jiems, kur už 10 centų nuomos į mėnesį jie gali pragyventi žemę dirbdami, ir, per 10 metų ją išmokėdami, tapti nepriklausomais ukininkais.

NERIMSTA BE VILNIAUS ZEMAIČIAI

Telšiai. Kaip Telšių, taip ir
visos Žemaitijos Vilniui vaduoti
sąjungos skyrė paskutiniu lai-
ku labai aktingai pradėjo veikti.
Neseniai praėjusi su didžiausiu
pasisekimu Vilniaus diena Pa-
langoje persimetė ir į kitas Že-
maitijos vietas. Paskutinį sek-
madienį Žemaitijoje daugely vietų
įvyko Vilniaus dienos. Net
paprastose bažnytkaimiuose ren-
giamos iškilmingos Vilniaus die-
nos. Štai Tauragės apskrityje,
Pajurėly, šiais metais įvyko jau
dvi Vilniaus šventės. Ypatingai
gražiai čia pavyko pereitą sek-
madienį Vilniaus diena. Išplatini
ta daug Vilniaus pasų. Prakal-
bose organizatoriai plačiausiai
supažindino piliečius su Vilniaus
reikšme Lietuvai ir jo atvadavi-
mo galimybėmis.

Gegužinėje buvo suvaidintas
lietuvių kovų su lenkais vaizde-
lis "Išgamos mirtis." Šventė su-
rengta Kvėdarnos ir Pajurėlio
V. v. s. skyrių.

Anglija Paskelbe Kriminalistams Karą

Londonas Apsuptas 2000 Poli-
cistų; Visi Vaziuotojai Kratomi
ir Klausinėjami.

London. Iki šiol Anglija gir-
davosi mažu kriminalistų skai-
čiumi, bet paskutiniu laiku jos
sostinė, Londone, kriminalistų
tiek priviso, kad visuomenė pradė-
jo nerimauti ir reikalauti iš
policijos gyvybės ir turto apsau-
gos.

Kad užstojus kelią besiplečian-
čioms piktadarystėms, policijos
viršininkas apstatė miestą 2000
policistų, kurie krato kiekvieną
automobilį ir prekių vežimą,
neišskiriant nei valdžios auto-
bilių, ir klausinėja kiekvieno
vežėjo apie jo kelionės tikslą ir
aplinkybes.

Didžiausią kriminalistų dalį
sudarą iš Amerikos išdeportuoti
Anglai, kurie vartoja Ameriko-
nišką kriminalizmo metodus,
su kuriais anglų policija dar nė-
ra apsiratus.

SUNUS PADEGĖ TĖVO UKĮ

Rokiškio apsk. Pandėlio valsč.
Buivydžių km. sudegė pil. J. Šal-
čio tvartas, daržinė ir kletis su
vienu stogu su parašu, inven-
torium ir kulėju su motoro da-
limis. Nuostolių padaryta apie
30,000 litų. Paaikėjo kad tai
padegė. Šalčio sunas, 30 metų
amžiaus, kuris sulaukytas pats
prisipažino tai padaręs.

Čilė Pradeda Nusavinti Privatines Industrijas

Investavo 160 Milijonų Dolerių Praplėtimui Pagrindinių Indus-
trijų ir Sumažinimui Bedarbės.

Santiago. Čilės respublika grie-
bėsi vieno iš drąsiausių ir dar
pilnai neišmėgintų skyių —
nusavinimo privatinių industrijų.

Kad tą skyką įgyvendinus,
prez. Carlos Davila, pasirašė
įstatymą, kuriuo valdžia investu-
oja 160,000,000 dol. į penkias
Korporacijas, butent: Valstybės
Industriale korporaciją, Valsty-
bės Užsienio prekybos korporaci-
ją, Valstybės Kasyklų Korporaci-
ją, Valstybės susisiekimo
Korporaciją, Valstybės Statybos
Korporaciją ir Žemdirbystės
Korporaciją.

Tų korporacijų tikslas bus
didinti ir tobulinti Čilės indus-
trijų aukščiausiai minėtose jos ša-
kose, taip, kad valstybė sustipr-
retų finansiniai, ir kad ji galėtų
išbristi iš šios depresijos.

PAGAUTAS MONETŲ PADIRBĖJAS

Sakiai. Sakiuose į p. Stulgai-
čio parduotuvę užėjęs nepažįsta-
mas vyras norėjo įduoti netikrą
penklitį. Stulgaitis, tai pastebė-
jęs, paklausė, kur jis monetą
yra gavęs. Nepažįstamas atsa-
kė, kad iš žydo, bet tuoj norėjo
pasišalinti ir pradėjo bėgti iš
miesto per laukus, o Stulgaitis
vijosi. Bebėgdamas į jaus išmė-
tė dar keletą monetų. Viena mo-
terėlė bėglį pažino. Tai buvo pil.
Šventikauskas, Lukšij miesto
lietuvių gyv. Policija pas jį padariusi
kratą rado dar keletą padirbtų
monetų po 5 ir 2 lit., keletą ga-
balų cinko lydinio ir formas pi-
nigams dirbti. Šventikauskas
aiškinasi, kad pinigų emėš dirbti
iš skurdo, bet tai neįtikėtina,
nes jis miestely turi savo namus.

LIETUS ISKELE ŽMOGAUS GRIAUČIUS

Per naktį lijes labai smar-
kus lietus, šale Vyžonų ir Basa-
navičiaus gatvių kampu, išplovė
nežinomo žmogaus griaučius.

Sutrūnyję griaučiai ir vieta
leidžia manyti, kad tai dar lai-
kų, kada ta vieta nebuvo Utenos
miesto ribose.

Tos vietos gyventojai staty-
dami savo namus prisimena ra-
dę ir daugiau žmonių kaulų.

Gal tai nebeatmenamų kapų
arba kokio nors karo, ar "bunto"
vieta?

Vokiečių Karo Ministeris Grąšina Klaipėdai

Tikrina, Jog Haagos Teismo
Nuosprendis Yra Tik Laikinas.

Vokiečių spauda kiek galėda-
ma ignoravo pralaimėjimą Klai-
pėdos byloje. Tačiau nacionalis-
tinės organizacijos atvirai pa-
reiskė, jog Haagos nuosprendžio
nepripažista ir nuo tolesnės ko-
vos neatsisakys.

Berlyne veikianti "Klaipėdie-
čių Sąjunga" pirmoji pakėlė pro-
testo triukšmą. Ji apkaltino Vo-
kietijos valdžią už nuolaidumą.
Apsilankiusi pas krašto apsau-
gos ministerį gen. Sleicherį iš-
dėstė jam savo neužsiganėdini-
mą. Sleicheris tačiau patarė dau-
giau pasitikėti Vokietijos galia.
Klaipėdos ginčas nebaigtas. Ve-
liau jis vel iškils ir tuomet Lie-
tuva turės kitaip teisintis ne
prieš Haagą, bet prieš Berlyną.

LAIKRAŠČIŲ TURI, TAČIAU NEPARDUODA...

Pandėlys. Miestelyje yra
"Spaudos" kioskas, kuris, deja,
mažai naudos piliečiams teikia,
nes beveik visada stovi uždary-
tas. Uždarytas net šventadi-
niais ir turgaus dienomis, kada
galima nemaža spaudos išulatin-
ti. Nesant arti knygyno, kioskas
apylinkės piliečiams būtų labai
naudingas, tik reiktų gauti en-
energines ir labiau atsida-
vęs spaudai tarnautojas.

Vokietija Pasirengus Didinti Savo Armiją

Prancūzijai Įteikė Notą, Kurioje Pareiškama, Kad Vokietija
Ilgiaus Nesilaikys Versalės Sutarties.

Paris. Vokietijos ministeris
pirmininkas, von Papan įteikė
Prancūzijos ministeriui Berlyne
notą, kurioje Vokietija pranešė,
kad nuo šio laiko ji nesilaikys
Versalės sutarties, nes ta sutar-
tis esanti neteisinga ir Vokietija
skriaudžianti.

Pirmą žingsnį Vokietija pa-
darė, kas link sulaužymo Versa-
lės sutarties, tai pranešant Pran-
cūzijai apie savo nusistatymą.
Ta nota buvusi prirengta Gen.
Kurt von Shleicher, apsaugos
ministerio, kuris yra laikomas
stipriausiu nariu dabartiniam
kabinete. Tos notos tikslas grei-
čiausiai bus patikrinamas Pran-
cūzijos pulso kas link Vokietijos
nusistatymo stipriai apsigin-
kluoti ir atgauti prarastąsias
savo žemes (nors kaip kurios
jai nepriklauso, pav. Klaipėda.
— "S" Red.).

Vaduojantis tuo punktu, Vo-
kietijos kariuomenė negali būti
didesnė, kaip 100,000 kareivių
ir jai neleidžiama statyti did-
žiųjų karo laivų nei kitų didžiū-
jų gyvybę naikinančių ginklų.

Tai padėčiai esant, dabartinė
Vokietijos valdžia nusprendė
sulaužyti Versalės sutartį ir pil-

nai apsiginkluoti. Ji tą savo žy-
gį mėgina pateisinti tuo, kad ją
nugalėjusios valstybės taigpi
nesilaikiusios savo prizadų ir
nuo galvos iki kojų apsiginkla-
vusios, kuomet ji turėjusi pasi-
tenkyti maža kariuomene.

Pirmą žingsnį Vokietija pa-
darė, kas link sulaužymo Versa-
lės sutarties, tai pranešant Pran-
cūzijai apie savo nusistatymą.
Ta nota buvusi prirengta Gen.
Kurt von Shleicher, apsaugos
ministerio, kuris yra laikomas
stipriausiu nariu dabartiniam
kabinete. Tos notos tikslas grei-
čiausiai bus patikrinamas Pran-
cūzijos pulso kas link Vokietijos
nusistatymo stipriai apsigin-
kluoti ir atgauti prarastąsias
savo žemes (nors kaip kurios
jai nepriklauso, pav. Klaipėda.
— "S" Red.).

Argentinos Neapmokėti Mokytojai Virsta Radikalais

Suorganizuota Draugija Kovai
Su Kraštutinybėm.

Pasaulinė depresija vaisina
redikalizmą: Argentinos neap-
mokėti mokytojai virsta komu-
nistais. Tai yra keistas dalykas.
Komunistiniai pamatai valdo-
moj Rusijoje žmonės badauja la-
biau, negu bile kurioj kitoj šalyj
Vienok komunistinė įdeja vira-
nda daugiau ir daugiau prita-
rimo.

Priežastis yra tame: Komunis-
tinė šaly įvairus valdininkai ir
kariuomenė neaučia jokios de-
presijos. Ten labiausiai kenčia
civiliai žmonės — ukininkai ir
dirbtuvių darbininkai. Parlamen-
tarinėse valstybėse kaip tik at-
bulai. Kuomet valdžia iš žmonių
negali iškolektuoti taksų ir ne-
pajėgia subalansuoti biudžetų,
valdžios darbininkai atsidurė
kebljoj padėtyje—dirba ir negau-
na atlyginimo. Taip dalykams
esant, komunistai pavaro plačią
agitaciją ir pasiseka jiems su-
klaidinti daug įvairių valdininkų
mokytojų, ugniagesių ir t.t. Y-
patingai tose šalyse, kur komu-
nizmas turėjo mažiausia pasise-
kimo, kuomet buvo geresni lai-
kai.

Argentinos respublikoje kaip
tik tas komunizmo gražas, bet
mažai teikiantis gerą obalsis pla-
čiai pasireiskė. Žinoma, jeigu
ten ant nelaimės komunizmas
paimtų viršų, tai mokytojai ir
valdininkai laimėtų, bet užtai
pralaimėtų plačiosios masės —
ukininkai ir dirbtuvių darbinin-
kai. Tačiau netenka abejoti, kad
Argentinos žmonės prie to ne-
prisileis.

BOLŠEVIKAI DAR NORI PIRKTI KIAULIŲ IŠ LIETUVOS

SSSR produktų sindikatas
Lietuvoje dar nori pirkti kiau-
lių. Netrukus atvyksianti komi-
sija iš SSSR derėtis su "Mai-
stu." Jei susiderėsia, tai bolše-
vikai Lietuvoj pirksią gana di-
delį kiekį kiaulių.

DARBAI PRIE CUNARD DID- LAIVIO PRASIDEJO

Londono laikraščiai paduoda
žinič, kad sustabdytoji praeito
lapkričio mėnesyje didžiausiojo
pasaulio laivo statyba vėl prasi-
dėjo ir daug darbininkų tapo
pašaukta atgal į John „Brown
dokus Clide Anglijoje, kur tasai
milžiniškas laivas statomas. To
laivo statybos sulaikymas kai-
navo suvirš pustrčio milijono
dolerių, išmokant darbininkams
"bederbių" pinigų ir užlaikant
nuo surūdijimo ir nugrimzdimo
jau pastatytą laivo lūšką, ku-
ris sveria 25,000 tonų.

Tasai milžiniškas kelevinis
laivas bus 78,000 tonų didumo,
o greitumu pralenksias visus iki
šiol esančius garlaivius. Įrengi-
mai jame, žinoma, bus kuopui-
kiausi, teikiantį keleviams vi-
sus patogumus. Nors laivo sta-
tybos eigą ir jo įrengimų planus
savininkai ir statytojai laiko
didelėje slaptlybėje, vienok laik-
raščiai rašo, kad inžinieriai-brai
žytojai stropiai dirba naujus
planus ir bražinius laivo vidaus
įrengimui. Yra net spėjiojimų,
kad ir to laivo statyba buvo su-
laikyta tik todėl, kad anksčiau
paruoštieji planai pasirodė da-
bar jau atsilikusiais ir nevirši-
jančiais paskiausiai užbaigtus
laivus. Met konkurencija priver-
čia daryti tokį pagerinimą,
apie kokius seniau nei ne sap-
nuota.

VASAROJUS VIŠOJ LIETU- VOJ LABAI BLOGAS

Važiuojant traukiniu iš Ro-
kiškio į Kauną, galima susida-
ryti, jei ne visos Lietuvos, tai
bent žymios jos dalies laukų sto-
vio vaizdą.

Vasarojus šiame ruože nepa-
prastai blogas, — vos nuo žė-
mės pakylėjęs. Žieminiai kvie-
čiai smarkaus lietaus ir ledų su-
guldyti — piovimas bus sunkus,
o ir nupiovimas maža naudos bus.
Rugiai jau veik visur suvežti, iš-
skyrus Rokiškio ir Panevėžio
apskričius. Daugely vietų piau-
noma žieminiai ir vasariniai
kviečiai, vietomis ir avižos. Pa-
stebėtina, kad labai atpigus li-
nams, jų beveik niekas nebesė-
ja; jų matyti vos keliose vietose,

Sandaros Kuopu Veikimas

Politika

Sandaros Kuopos ir Nariai Turėtų Aktingai Veikti Amerikos Politikoj.

Mūsų organizacija turi tris aiškius principus Amerikos lietuvių gyvenime — Kultūrą, Apšvietą ir Politiką.

Apšvietą ir Kultūrą Amerikos lietuvių tautinė srovė energingai platino iš senų laikų. Politiką mes daugiausiai kreipėme Lietuon. Kuomet Lietuva buvo po Rusijos jungu didumoje, visų lietuvių politika buvo socialistiško, revoliucijinio pobūdžio, nes visa lietuvių inteligentija manė, kad tik tai revoliucijos pagalba bus galima kuomet nors nusikratyti Rusijos jungo ir atsteigti Lietuvos nepriklausomybę.

Kuomet Lietuva tapo nepriklausoma, mes taipgi, didumoje, rupinome, kad Lietuva būtų politiškai sutvarkyta demokratybiškas pamatais, kad tos aistros svajonės, del kurių visa mūsų tautos politiniai subrendusi dalis taip sunkiai ir su tokiu pasiaukavimu kovojo per ilgus laikus, būtų įvykdinta gyveniman, kad mūsų tėvynė, tapusi nepri gulminga, būtų ir laisva; kad jos piliečiams būtų suteikta teisė patiems save valdyti, kad iš mūsų tos numylėtos žemelės būtų prasalinti vergijos ženklai ant visados.

Vieną svajonę mes pilnai atsiekiame—atgavome savo tautos nepri gulmybę; antra svajonė mums nepilnai pasisekė. Šiandien Lietuvoje vergijos smėklia tebevispatauja nedaug mažiau negu prie Rusijos caro. Lietuvos pilietis dar nėra savo šalies valdonas. Lietuvoje dar kardo ir šautuvo jėga diktuoja kaip piliečių reikia gyventi, todėl mes Amerikiečiai, gyvendami lasvoje Amerikoje, negalime dar sustoti rupinusi ir teikti visokeriopą pagalbą Lietuvos žmonėms pakol tik neišsinsime iš mūsų mylimos žemelės žiaurų despotizmą.

Taigi mes Lietuvos politinių vystymosi privalome rupintis patol, pakol Lietuvos pilietis galės valdyti savo šalį, patol kada Lietuvoje ant visados bus išvystas vergijos ir priespaudos ženklas.

Taigi Lietuvos reikalai turės mums būti artimi dar ilgai. Bet, mes gyvename Amerikoje ir esame čia jau beveik visiškai prigiję, ir, kadangi mes čia gyvename ir proporcionaliai prisidedame prie šios šalies palaikymo, tai mums turi rūpėti ir šios šalies gerbuvis. Iki šiolai mes mažai dalyvavome Amerikos politikoje; lyg rodosi butume svečiai; o jeigu kur ir imame dalyvumą—savo politiškos stiprybės nemokame parodyti: Didumoje mūsų inteligentija tebe gyvena revoliucionieriško pobūdžio politika. Jeigu mes peranalizuosime mūsų laikraštį, tai pamatysime, kad didumoje mūsų laikraščio editorialai, kuomet kalbama apie šalies politiką, yra revoliucionijinio pobūdžio, bet kas tinka dukteriai, tas visiškai nereikalinga motinai. Ko mes Lietuvai trokštame, tas Amerikoje įvykdinta jau pusantro šimto metų. Amerikoje piliečiai savo šalį valdo ir jos gerbuvis priklauso nuo piliečių sąmoningumo. Jeigu mes pastatome savo tarnus prie valstybės vairo gabius, sąmoningus, energingus ir širdingai atsidavusius mūsų visų piliečių reikalams ištikimai tarnauti, tuomet mūsų gyvenimas eina normaliu laimės taku.

Kas keturi metai atsibuna svarbiausi mūsų šalies federalinės valdžios rinkimai. Prieš tuos rinkimus visos politinės partijos

turi savo centralinius susivaižinimus, kur nustato keturiems metams šalies valdymo programą vadinamą partijos platforma.

Mes tose partijose turėtume imti aktyvų dalyvumą ir įdomautis visų partijų platforma, bet mes to nedarome. Nei vienas mūsų laikraštis nėra atspaudęs lar iki šiol pilnos platformos nei vienos politinės partijos. Nevisi lietuviai gali aiškiai išanalizuoti tas platformas. Anliškame tekste o daugelis mūsų lar iki šiol nepilnai suprantame civius" (valdymo sistema). Taigi mūsų laikraščiu turėtų būti prievola aiškinti politikos reikalus labai plačiai.

Šio straipsnelio tikslas pajulinti mūsų organizacijos narius usidomėti daugiau Amerikos politika negu mes darėme iki šiol.

Mūsų organizacijos vienas iš pagrindinių principų yra politika, tad dalyvaukime toje politikoje kaip kikevienam piliečiui pridera dalyvauti.

Kuomet yra vietiniai rinkimai tai mūsų kuopose turėtų būti diskutuojama vietos kandidatų ir partijų nusistatymas tos vietos žmonėms. Taipgi kuomet yra valstijos rinkimai mes taipgi imkime dalyvumą.

Šiais metais mes rinksime didumą federalinės valdžios nariu, mes rinksime keturiems metams vyriausią galvą visos valstybės —Suv. Valst. Prezidentą. Tad dabar yra laikas susidomėti didžiųjų partijų platformomis, giliai pastudijoti tų partijų pastatytais kandidatais, po rinkimų, nežiurint jeigu kandidatas tampa išrinktu ir ne iš tos partijos, kuriai mes per rinkimus simpatizavome, turime teikti visokeriopą paramą tam kurį diduma balsuotojų išrinks.

Tai yra kiekvieno piliečio pareiga ir neatbutinas privalumas.

Taigi mes Sandariečiai, įdomaokime savo šalies politikoje.

— D. Z. Baltinojis.

VISŲ APIELINKIŲ LIETUVIŲ ATYDAI

Lietuviais esam gymę, tokiais aplėmis budami šią mofiną žemėlę. Todėl laikas labai rimtas remti savo lietuvių įstaigas tuo sunkmečiu. Atimk iš lietuvių visuomenės laikraščius—ištriks lietuviai. Mūsų spauda yra silpna, butina visų lietuvių pareiga ir užduotis teikti jai paramą. "Sandara" nemažiau kenčia nuo depresijos už kitus laikraščius. Sandariečiai nepratę ubagauti ir varginti, kad ir ištikimiausių savo remėjų—pritarėjų aukomis. Bet be prašymo lengvos paramos, apsieiti negalima. Jei turi drąsą pavyzdžiui lietuvių krautuvės, kurios daro biznį vien savo naudai naudoti publiką ruošdamos piknikus, tai Sandara šimtą kartų—kaipo idejinė kultūros organizacija tą tiesą skaitosi savo naudai ruošti piknikus ir uždirbtą pelną sunaudoti laikraščio išleidimui. Žinoma, kad Sandara vedama demokratijos tyros laisvos minties linija; be svyravimo. Čia randa vietą visi lietuviai pareikšti savo mintis. Atsiranda blogais norais ir mus pačių tautiečių kurie, kad galėtų Sandarą išnaikinti, bet deja, jie mus minčių pareikšti lietuvių kalboje savo žmonėms per spaudą nepajėgs uždrausti. Jie bereikalingų išlaidų padarė, bet tas mums priduos daugiau energijos, pasiryžimo, sukauptus savo spēkas dirbti labai Sandarai.

Tuo tikslu yra ruošiami Sandaros naudai piknikas su dideliu programu rugsėjo 4 d., River-view Resorte, (p. S. Mockaus Parke). Racine, Wis. Visų tikrų lietuvių, kurie laikosi prie Tė-

vynės Meilės šviesos ir tiesos (tarpe tokių lietuvių vienybė žydi) ir visi tokie atvažiuos į šį busentį Sandaros pikniką, rugsėjo 4 d. Laikas labai patogus, jei kurie ir dirba, tai be rūpesčio galės linksminis iki pirmadienio ryto, nes 5 rugsėjo išpuola (Labor Day). Jei tik oras gražus, tikimės daug svečių susilaukti. Nesvarbu kas ir kur, kiti rengia, mums apeina vien Sandaros piknikas; turėkim tvirtą drąsą su įsitikinimu, kad pas mus užkviesti lietuviai liks geriau patenkintais ne kaip kitur kur. Mes, Sandariečiai, nepavydžiam nei vieni lietuvių organizacijai, dar linkėjam, kad jų ruošiami piknikai nešų kuodidžiausią naudą. Tą patį ir mes del savos organizacijos trokštam.

Kviečiu lietuvius atvažiuoti 4 d. rugsėjo, į Riverview Parkes linksmai laiką praleisti. Programas susidės iš gražuolių Konresto, Basebolų gėmio, Ristinių ir muzikos. Taip jau geri griekžikai linksminis visą laiką suvažiuosius svečius.

— M. Kasparaitis.

Mūsų Artimiausi Reikalai

Imkimės Rimtaus, Naudingo Kurybos Darbo.

Kartais meno kultūros pėdsakai buvo žymiausiomis liekanomis, iš kurių galima buvo pažinti pačią tautą.

Šiuo atveju tauta sprendžiama iš josios kurybos.

Mes Amerikos lietuviai, negalime pasigirti kuryba. Mūsų visas darbas nukreiptas tarpusavio ginčams palaikyti. Mūsų spaudos organai apverčia vieni kitus, ieško vaistų, žiuri pulso ir su pasididžiavimu pareiškia vieni kitų aukštas ligos pasekmes, o mes tuos išvadžiojimus vadiname apšvieta; žodžiu: mes jau taip apsišvietėme, kad ir pažinti vienas kito nenorime.

O ateityje mūsų jaunoji kartą gal paklaus tu ponų: "ka jus del mūsų padarėte? Kuomi jus mummyse uždegėte kibirkštį neapykantos prie blogo, kuomi padauginote pažinimą savo tautos savo kalbos, kultūros, meno."

Juk kiekviena tauta giriasi, didžiuojasi visu, kas yra jos.

Gal kas pasakys, kad kultūra apšvieta, menas, tėra bendras visoms tautoms?

Taip, visos juk dainos gražios, bet mums gražiausia ir maloniausia lietuviška dainelė; delto, kad mes pažįstame Lietuvą ir Lietuvos žaliąją šlamanciją girelę, kuri ją pagimdė, ir mums ji tuomi malonesnė; ir savo kalba, menas, kultūra taipgi malonesni delto, kad tai yra sava.

Visgi prisineina ir pasidžiaugti, nes dar ne visi nuleido rankas, kurybos darbe. Dar yra žmonių ir organizacijų, kurios trokšta pakelti lietuvių dvasią. Viena iš tų organizacijų yra Sandara. Sandaros organizacijos užsibrėžtas tikslas yra: auklėti jaunimą lietuvių dvasioje, palaikyti vaikų draugijes, mokinant juos lietuvių kalbos ir meno. Skleisti kultūrą ir mokslą mūsų išsivijos tarpe, ir labdarybe rūpintis.

Tai svarbus kurybinis darbas, kurį privalo padėti dirbti kiekvienas susipratęs lietuvis, kiekvienas sandarietis, įvairiomis priemonėmis; remti tą darbą finansiniai ir moraliniai, gaunant daugiau susipratusių lietuvių ir sandariečių eiles; gaunant daugiau skaitytojų, remiant jaunimą organizacijas aukomis. Nes jos be visuomenės paramos šiais depresijos laikais neišgalės pasilaikyti.

Bet gerai, kad kiekvienos kolonijos sandariečiai pasidarbuotų šiam kurybiniam darbe, nes tai yra pareiga kiekvieno lietuvi.

— J. Gulbinienė.

ŠIS BEI TAS

Rašo A. Brijunas

PASITIKĖKIME SAVO JĖGOMIS

Lietuvių tautoje labai stokuoja pasitikėjimo savo jėgomis. Tas nepasitikėjimas savo jėgomis pasireiškia beveik visame mūsų kulturiniame gyvenime ir labai daug blėdies teikia mūsų tautai. Nuolat galima išgirsti mūsų tautiečius aimanuojančią kalbant: "Ką tas lietuvis advokatas gali... Ot, tas svetimtautis N. Y., tai tikrai geras advokatas"; arba: "Eik geriaus pas tą specialistą daktarą, tai jis greičiau tavę pagydys negu mūsų tautietis." Ir taip nuolat girdim mūsų tautiečių nepasitikėjimo balsai savo profesionalams, savo įstaigoms. To nepasitikėjimo savo jėgomis priežasties pačiam glima dasekti nuo laikų mūsų tautos nepriklausomybės nustojimo laikotarpio. Nuo to laikotarpio ir mūsų verksmų—dėjavimo liaudies dainos gavo savo pradžių; nuo nepriklausomybės nustojimo laikotarpio beviltingumas užgobė mūsų tautą.

O betgi šiandien, mus tautai susilaukus tautiškos nepriklausomybės toji beviltingumo įsinejusi liga dar laikosi ir sunkiai duodasi prasišalinti iš mūsų tautinio gyvenimo. Ir jeigu mūsų tautos pažangieji veikėjai nedės didesnių jėgų pesimizmo (beviltingumo) greitesniam prasišalinimui, tai mūsų tautos tverybinės jėgos didelio šuolio nepajėgs padaryti.

Beviltingumo Apverktinos Pasekmės.

Tas beviltingumas savo jėgomis ką geresnio atsiekti lietuvių tarpe bei lietuvių tautoje pasireiškė mūsų tautos jaunesnėje gentkartėje gana žymiai. Žinios iš Brazilijos ir Argentinos lietuvių išsivijos, tilpusios mūsų spaudoje nurodo mūsų lietuvių didesniam pasitikėjimui poravimosi reikalais su tengimais svetimtaučiais, o ne saviškiais. O tas reikšima mūsų tautiečių ištautiejimą ir amžiną žuvimą

Sandaros 1-as apskritis prisiuntė centrui GAUSIĄ AUKĄ

Sandaros 1-as apskritis, į kurį įeina Bostono ir jo apielinkių Sandaros kuopos, parėmė Centrui gausią auką — prisiuntė 25 dol. auką nuo likusio pasekmingo pikniko pelno.

Ta auką kartu nustebino ir palinksmo mūsų organizacijos viršunę, nes ji, apipulta visokių parazitų, nesitikėjo tokios gausios paramos iš rytinių savo narių.

Tenka didelis kreditas mūsų rytiniams broliams, kad jie, taip kaip ir mes, prisipausti šios depresijos ir skaudžiai nukentėję del bankų užsidarymo epidemijos, vis delto sugeba taip sugrupuoti savo veikėjus, kad jie surengia skaitlingus piknikus, tuo išgarsindami Sandaros vardą po plačiasias Amerikos lietuvių minias ir supažindindami jas su kilniais Sandaros principais ir jėdalais.

Ta Sandaros 1-mo apskričio auką netik finansiniai sustiprins mūsų centrą, bet priduos jam ir kitoms Sandaros kuopoms dar daugiau energijos ir pasiryžimo dirbti Sandaros labui ir atmušti visus mūsų politinių priešų puolimus.

Todėl gerbiami vienminčiai, nežiurint į šiuos blogus laikus ir mūsų pačių finansinį bei mentalinį nusilpimą, dar kartą pasipurtykite ir kiekvienas pridėkim nors po mažą dalelę savo darbo Sandaros palaikymui, nes Sandara yra vienintelė organizacija Amerikoje, kuri rimtai, nei vieną neužpuldama, dirba lietuvių labui. Kad sustiprint

musų tautai. Suprantama, kad čia kaltos ekonominės priežastys ir jos paveikia ant žmogaus gyvenimo. Bet statydami pilvo reikalus pirmoj vietoj mes negalėsime įrodyti įžmesnio skirtumo tarp žmogaus ir gyvulio. Žmogus tik tada galima skaityti žmogumi, kada jis pilvo klausimą palieka antraeilium dalyku ir siekiasi dvasinio bei kultūriniai tverybinio gyvenimo. Kaip tik žmogus pradeda gyventi dvasiškai — svajojimini gyvenimu, tai tada tik jis palieka gyvulijos pasaulį ir pradeda kurybinį tautos gyvenimą. Jeigu lietuviai nuosirdžiai persimtu viltingumu dvasia (optimizmu), tai greitu laiku mūsų tautiečių tarpe atgimtų pasitikėjimas savo jėgomis ir mes išgalėtume viską pasibriežto atsiekti ir didžius tautiniai kultūrinus darbus lengvai nuveikti.

Taigi gaivinkime savo tautoje viltingumą (optimizmą), nes tik gerų gyvenimo pusių matymas ir pasitikėjimas savo jėgomis ugdina tverbinį žmogaus bei tautos gyvenimą ir teikia išvėringumą visas gyvenimo sunkenybes pergalėti ir išieiti laimėtojai.

Kame Išeiga.

Sukelti pasitikėjimą savo jėgomis ir optimizmo dvasios įgyvendinimui lietuviuose galima tik organizuotai ir visiems tą dalyką suprantantiems dirbant. Tam optimizmo įdėjimui pilnai gali pakakti Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara. Tik reikia jau visiems prie Sandaros prigulintiems lietuviams butinai rodyti daugiau gyvumo ir traukti prie mūsų organizacijos visus nepri gulinčius dar lietuvius. Nesvarbu, kad visokie nakties apuokai iš "Tribunų" ir kitų šlamštų leidžia šmeižtų, ir nepasitikėjimą Sandarai, srutas. Protu sergančių žmonių visada atsiranda Tik dirbkime visi Sandaroje, ugdymai pasitikėjimo savo jėgomis ir tėvynės meilės ugnelę, o gerų pasekmių ilgai laukti neprisėis.

savo jėgas bedirbant Sandaros labui, atsiminkim šiuos žodžius ir į juos tikėkim: Nors audros užia aplink mus Sandara neprazūs. —A.V.

GARSINKITĖS "SADAROJ"

PERSITIKRINK

Trumpa, Greita Kelionė

Į LIETUVĄ

SVEDU AMERIKOS LINIJA

LA NEW YORKO I KALIFORNIA

Dideliais, Naujais ir Moderniškais Musų Motorlaiviais.

"BALTAIS SVEDŲ LAIVYNAS"

Išplaukimai iš New Yorko:

M.L. "GRIPSHOLM," Rugsėjo 1
M.L. "KUNGSOLM," Rugsėjo 15
S.S. "DROTTNINGHOLM," " 22
M.L. "GRIPSHOLM," Spalių 4
M.L. "KUNGSOLM," Spalių 13
S.S. "DROTTNINGHOLM," " 25

Informacijos ir Ilustruotas Cirkularis su Zemlapiu Lietuvių Kalboj Gauhamas pas Musų Agentus arba Raštinėj:

SWEDISH AMERICAN LINE
181 North Michigan Avenue,
Chicago, Illinois

TEISEJAS HENRY HORNER
Demokratų Kandidatas į
Gubernatorius.

Teisejas Henry Horner, tai yra vienintelis žmogus tinkamas aukštai vietai — į Illinois Valstijos gubernatorius. Jo praeities darbai tai aiškiai įrodo; jis yra atlikęs tokių aktų, kurių nei vienas kitas politikas to nepajėgė padaryti.

Budamas per virš trisdešimt metų politiniame rate, jis parodė daug gabesniu už kitus ir visuomet pasiekdavo aukštesnį laipsnį politiniame darbe. Bėgyje septyniolikos metų, tai yra, banunant Probate Court of Cook County teiseju, jo darbai nušvietė ne tik Cook County, bet ir visą mūsų valstiją.

Teisejas Henry Horner yra gimęs ir augęs Chicagoje. Jis lankė Chicago Kent College ir Law, kurią baigė budamas dar tik dvidešimts vienu metų amžiaus. Pradžioje savo praktikos kaip advokatas, jaunuolis parodė nepaprastą gabumą. Jis praktikavo teises su plačiai žinoma advokato firma—Frank Whitney, (As a Civil War Attorney). Jis ne vien savo profesijoj buvo gabus, bet lošė svarbią rolę ir politikoje; jis buvo energingas ir veiklus Demokratų Partijos narys, ir užimdavo labai svarbias vietas. Tačiau per ilgą laiką jis nebuvo visuomenei žinomas todėl, kad jis paeinais iš ateivių šeimynos. Bet 1911 metais demokratų partija jį "draftina" ir jo praeities reputacija, kaip jauno ir gausaus advokato atkreipė demokratų partijos atydą. Majoras Carter Harrison paskyrė jį kaip "member of the famous charter to improve the system of government for Chicago."

Jo visi priešai labai nepasitenkino, kad toks jaunas advokatas užėmė tokią vietą, kurioj jam teko proga suvaidinti svarbią rolę. Bet kaip upę negali užtvenkiti arba grąžinti atgal, tai žmogus gabumų negali sulaikyti. Jo nusistatymas visuomet buvo ne siaurai tautiškas, bet progresyviškas, moksliškas. Patys žydai jo nemylėjo ir jis buvo mažai žinomas jų tarpe.

Teisejas Henry Horner budamas vos trisdešimt ruetų amžiaus jau užėmė tą svarbią vietą—"Chairman of the Committee on Plans and Procedure," arba sujungimui bei sumažinimui daug politiškių vietų ir tuomi sutaupti šimtus tukstančių dolerių. Tas jojo darbas pasirodė labai praktišku ir naudingu ir demokratų partija tuojaus pamatė, kad jie turi didelį ir sumanų vyrą ypatoje Henry Horner. Tuomet jie jį privertė užimti vietą Probate Judge of Cook County. Vėliaus jis buvo išrinktas 700,000 balsais, kuomet jo oponentas, republikonas gavo tik 400,000 balsų. Tai yra vienas iš didžiausių jo darbų. Per jo teismą pereina kas metai apie \$200,000,000 vertės turto ir jo, kaip teisejo, užduotis sergėti, kad tas milžiniškas turtas neprazūtų ir nebūtų neteisingsai sunaudotas. Dar negana to, jis turi būti gabus biznieriūs. Jis čia ir parodė nepaprasto gabumo, ir šiandien, mes matom, kad ir kitį Statai naudojasi jo praktiška konstruktyvišku planu.

Dar vienas nepaprastas dalykas pasirodė užvardintas "Horner Plan", pasaulinio karo veterano ir jų šeimų gerovei. Jis pamatė, kad kol kareiviai gaudavo jiems priklausantį atlyginimą, tai mažai jiems belikdavo. Jis tokiai neteisėbei pasipriešino ir perorganizavo sistemą ir "Horner Plan" yra praktikuojamas Cook County. Bėgyje 14 metų tapo iškollektuota virš 7 milijonų dolerių be jokių "attorney's fees", kas sutaupino ex-kareiviams ir jų šeimoms apie \$1,200,000. Šis vienas dalykas jau įrodo neapsakomai didelius ir reikšmingus darbus teisejo Henry Hornerio.

Mano nuomone, mes lietuviai turėtume pasidarbuoti, kad jis tapty išrinktu Illinois Valstijos Gubernatorium, delto, kad jis neklauso jokios politinės mašinos, bet eina tiesiu keliu užstodamas paprastąjį liaudį ir už tai mes turime jam atsimokėti savo balsais. Musų tauta pridede darbai tai aiškiai įrodo; jis yra atlikęs tokių aktų, kurių nei vienas kitas politikas to nepajėgė padaryti.

— Adv. Charles P. Kal.

PAIEŠKOJIMAS No. 50

Šie asmenys gyveną Amerikoje yra iekomi:

DUOTAS, Pranas. Kilęs iš Gargždžių val., Kretingos aps. Gyvenąs Chicagoje.

KASILAUSKAS, Jonas (sūnus Jono ir Marcijonos Donulytės).

KASIULIS, Pranas (sūnus Petro). Kilęs iš Raudonės val., Raseinių aps. Kadaisė gyveno Detroit, Michigan.

RUZGYS, Jonas. Gyvenąs Westville, Illinois.

STASIUNAS, Kostas. Kilęs iš Tverėčių val., švenčionių aps. Kadaisė gyveno San Francisco, California.

ZILEVICIUS, Juozas. Gimęs Chicagoje. Tarnavo Amerikos kariuomenėje. 1914 metais gyveno Chicagoje.

Aukščiau išvardyti asmenys yra prašomi atsiliepti ir kiekvie nas kas ką nors apie juos žinotų yra prašomas suteikti žinių. Bent kokia žinia bus brangiai įvertinta.

Lietuvos Konsulatas,
Room 1904-201 N. Wells St.,
Chicago, Illinois.

IS SANDARIEČIŲ SUSIRINKIMO

Pereito trečiadienio vakare, Sandaros 25 kp. turėjo savo nepaprastą susirinkimą, kuriame dalyvavo gar skaitlingas burelis sandariečių ir tapo padaryta keliatas tarimų ateities darbuote. Taipgi tapo išrinkta specialios komitetas, kuris rupintusis, kad tie tarimai būtų vykunami gyveniman. Į komisiją įėjo šie darbuotojai sandariečiai: Adv. C. Kal, F. Platkauskas, M. Biekša, J. Gulbinienė, J. Jonaitienė, O. Fėrantienė, G. Lukas, inž. V. Kishonas, M. Vaidyla.

Siame susirinkime buvo kalbėtas ir apie dalyvavimą amerikoniškoje politikoje. Siame klausime kiek plačiau kalbėjo Adv. C. Kal ir inž. V. Kishonas. Kadangi buvo permažai laiko visus dalykus nuodugniai aptarti, tai nutarta sekantį penktadienį turėti kitą susirinkimą, kuriame bus nustatyta gairės tolimesniam darbu Amerikos politikoj.

— Rep.

SUSIPYKO, NUODIJOSI IR NENUSINUODIJO

Rascinių miesto gyventoja S. Tarnapavičienė, gyv., Vilniaus gatvė, rugpiučio mėn. 4 d. vakarą išgėrė acto, norėdama nusinuodinti. Pamatęs jos vyras tuoj išvėžė ligoninėn, kur jau buvo suteikta pirmoji pagalba. Gyvybę pavojus praėjo. Nuodijimosi priežastis — kivirčas su vyru.

— j. m.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

RACINE, WIS.

NUOSIRDUS KVIEČIMAS

Visų apylinkių miestų lietuvių šiuo metu kviečiami atvažiuoti į Sandaros didžiulį pikniką, 4 d. rugsėjo. Piknikas prasidės 10 val. ryte ir tęsis iki apšviesto, nes pirmadienį išpuola Labor Day šventė, patogus laikas ir tiems, kurie dirba — nėra reikalo skubėti į namus. Galės ir iš tolimesnių miestų atvažiuoti lietuvių pabūti sveičiuose iki ryto, o išaušus riedėti į namus.

Vieta piknikui: Riverview Resortas, nuo Racine miesto į šiaurę, prie keturių mailių kelio ir 42 Highway.

Atvažiuavę svečiai turės gerą progą linksmai laiką praleisti, nes yra parupinti geri griežikai ir įdomus programos. Laukiamas daug svečių iš Chicago, Waukegan, Kenosha, vietinių Racinečių ir Milwaukee'itų lietuvių. Kaip teko girdėti iš rengėjų, kad iš visų miestų ruošiasi skaitlingai važiuoti Sandariečių pikniką, ypač lietuviškas gražuolės dabinas, kad galėtų visam pilnu me pasirodyti gražuolių konteste. Nekaltų berniukų dvasios vadui bus darbo dabojime savo narių nuo gražuolių miklių akucijų viliojimo.

Pereitos Sandaros num., Vietinis, pranešdamas apie Sandaros pikniką padarė klaidą. Būtent, pažymėta, kad piknikas bus 5 rugsėjo — kas neteisinga. Piknikas yra ruošiamas 4 d., sekmadienį, rugsėjo mėn. Tikiu Sandaros skaitytojus ta įvykusi klaidukė nesuklaidins: visi važiuos 4 d. rugsėjo į pikniką. Iki pasimatymo. — M. Kasparaitis.

MUSŲ LAKUNAI APLANKYS RYTINES VALSTYBES

Prieš skrisdami iš Amerikos į Lietuvą musų lakunai kpt. Darius ir Girėnas žadėjo aplankyti kai kurias didesnes Amerikos lietuvių kolonijas tuo pačiu lėktuvu, kuriuo jie skris per Atlantiko vandenyną. Chicagoje jau veikia visuomenės iniciatyva susidaręs to skridimo rėmėjų komitetas ir to skridimo fondo globėjai. Su dideliu pasisekimu buvo surengta Lietuvių Aviacijos Diena Chicagoje ir Kenoshoje. Visur lietuvių visuomenė reiškė savo nuosirdų pritarimą tam žygiui, kuris tiek garbės ir naudingumo populiarumo suteiktų musų tautai, o ypač Amerikos lietuviams. Taigi, amerikiečiai lietuviams šauningai tai įvertina. O kur aukščiau minėti žymūs musų lakunai pasirodė, visur buvo savo tautiečių maloniai priimti, pagerbti ir tebėra mėgiami už jų drąsumą ir gabumus, parodytus iškilus aukštai į padangas.

Kpt. Darius gauna daugelį laišku ir kvietimų atsilankyti įvairiose kolonijose šios vasaros pabaigoje. Jis su savo draugu lak. Girėnu ryžosi tai padaryti. Ir, štai, rugpjūčio 31 d. jie lėktuvu išskris iš Chicago į Cleveland, Ohio. Iš čia rugsėjo 2 d. skris į Wilkes Barre, Pa. Rugsėjo 4 d. dalyvaus Lietuvių Aviacijos šventėje, kuri rengiama Scrantone, Pa. Rugsėjo 11 d. dalyvaus Lietuvių Aviacijos šventėje Philadelphia, Pa., o rugsėjo 24 ir 25 d. bus New York'e ir Brooklyne. Drauge su jais vyksta drąsuolis čicagietis jaunuolis Juozas Bolis, kuris rugpj. 7 d. per Liet. Aviacijos šventę Chicagoje pirmą kartą savo gyvenime šoko iš lėktuvo su parašutu.

Aukščiau minėtose kolonijose susidarė vietiniai to skridimo rėmėjų komitetai, kurie rengia Lietuvių aviacijos šventes. Atrodo, kad šie musų lakunai-pasiryžėliai bus visur gražiai sutikti su pritarimu ir susilauks vertin-

gos pagalbos bei paramos savo drąšiam ir pavojingam žygiui. Taip ir turi būti. Visa Amerikos lietuvių visuomenė be tikybinių ir politinių įsitikinimų skirtumo turi rodyti vieningą savo nusistatymą ir nuosirdų pritarimą nors bendriems tautos reikalams, ypač kada yra geriausių progų suteikti musų tautai didelę garbę už tos tautos sunų žygius. Visos tautos nuolat ir atkakliai stengiasi garsėti savo žygdarbiais ir nuopelnais. Ir mes, lietuvių, neatsilikime nuo tokių siekimų, nors ir maža tauta esame. O jus, visų kolonijų tautiečiai, prisidėkite prie to ir suteikite galimumą tiems musų lakunams nusikristi ne į kokią ten artimąją Angliją ar Prancūziją, bet tiesiai į Lietuvą.

— P. Jurgėla.

Dr. Karalių Prisiminus

Dr. Antaną Karalių pirmą kartą sutikau pirmose dienose 1925 metų. Tame laike aš buvau Chicagoje; rinkau gynimui "Sandaros" laikraščio Kun. Garmaus byloje.

Atvykus man Chicago, vietos Sandariečiai surengė didžiulę p. Juciaus valgykloje manęs sutikimui vakariene. Tada ta valgykla buvo per pusę išilgai pertverta, ir ta vakariene užėmė privatinę valgyklos pusę.

Toje vakarieneje sutikau daug man girdėtų Chicago profesionalų ir veikėjų, kaip tai, Dr. Graičiuną, Dr. Naikelį, Dr. Karalių, ir kitus. —Daktarus Zymaną, Drangelį, p. Laukį, ir kitus, jau buvau tuo pačiu laiku Chicagoje kiek ankščiau sutikęs.

Kalbėjo visa eilė susirinkusių profesionalų ir veikėjų. Dr. Karalių pirmu kartu girdėjau tada kalbant. Jo kalba buvo šalta, kartais humoristiška, bet visuomet plačios minties.

Po mano kalbos, kurioje, tarp kitko, minėjau reikalą susirinkusiems prisidėti aukomis apgynimui "Sandaros" minėtoje byloje, buvo rinkleva. Kiek kas tą bylą įvertino ir kiek išgalėjo, davė. Davė ir Dr. Karalius, rodos dešimtinę. Po to vėliaus ragina vieną žymų Chicagietį aukoti, ir jis, Dr. Karalius, sakė, kad kiek tas Chicagietis duos tai ir Karalius duos. Ir taip ėjo tarp jų dviejų lenktynės, kol Dr. Karalius, pralenkdamas, įaukavo iki \$20.00 ar \$30.00 —dabar gerai neatsimenu.

Tą incidentą primenu, nes jis parodo Dr. Karaliaus pažangą, plačią mintį ir nuosirdumą. Jis nebudamas tos partijos žmogumi, įvertino "Sandaros", — dar tuomet Bostone esančios, —kai po pažangaus tautinio laikraščio svarbą; matė, kad tai yra piktas puolimas laisvo spaudzinto žodžio; ir jis, nors svečias-pašalinis aukavo nemažiau kaip kas kitas tame susirinkime. Aš jau tuomet vėlionį įvertinau kaip plačios minties ir geros širdies asmenį...

Paskutinį kartą vėlionį sutikau Pittsburghe, SLA. Seime. Rodos trečioje Seimo dienoje mudu sedėjome ant slenksčio Lietuvių Piliėčių Svetainės durų, esančių po kairei estrados, vedančių link estrados. Mudu rukėme, šnekučiavome, juokavome. Ėjo kalba apie SLA. seiminę kovą. Jis prabilo.

—Tai vis tas milijonas gimdo šiuos ergelius. Jei milijono nebūtų, tai nebūtų ir tokių ginčių.

Aš pratariau: —Kad tik dabar ateina žinia jog SLA. visi pinigai žuvo, tai ir kandidatų į urėdus nebūtų.

Jis: —Tuoj Gegužis sakyty, kad unijų reikalai jį verčia grįžti namo, ir jis turi apleisti Seimą. Aš:

—O Bagočius sakyty kad staiga buvo pašauktas vienas iš jo svarbių "keisų" ir turi skubėti namo.

—Jis: Na, o Bachunas sakyty, kad atvažiuo labai įžymus ir senai matytas svečias į Sodas, ir jis turi traukti į savo dverą.

Abu nusijuokėme...

Tada jis: Tada mes išrinktume Dr. Graičiuną už Prezidentą, o jis iš susijudinimo kristų,—ir taip užsibaigtų SLA. ir musų visi vaidai!

Iš to jo posakio dar gardžiau nusijuokėme...

Po to jis kur tai prasišalino, ir aš kalbėjau su p. Grigaičiu. Bet nepoigo jis vėl pas mane sugrįžo ir prabilo:

—Ar žinai kad Universal State Bankas užsidarė?

Jis kalbėjo taip liuosai ir be jokio nepaprasto veido maino, tai aš maniau, kad jis juokauja. Aš jį paklausiau kas tai per juokas. Jis man tvirtino, kad tai teisybė. Paskui jis pridūrė:

—Jei manimi netiki, tai paklausk Zalatorių. Jis gavo telegramą iš namų apie tai.

Toliau daktaras tęsė:

—Kiek aš turėjau tų pinigų tai visi ir buvo Universal State Banke. Nežinau kas dabar su manim bus... Dabar neturėsiu kuomi ir randą užsimokėti...

Paskui mačiau p. Zalatorių ir jis man parodė telegramą. Tai buvo tiesa ką Dr. Karalius man sakė...

Tai keli dalykai susidėję mat ant jo paveikė...

Gaila daktaro!...

Lai jam buva lengva kapų žemužė!...

— Nadas Rastenis.

DAR VIENA PESIMIZMO AUKA

Gamta sutvėrė žmogų su norėjimu gyventi instinktu. Kaip ir tas gamtos vabalėlis, normalis žmogus turi patraukimą gyventi kuoligiauusiai ir vengti skausmų Saulutė visus vienodai stengiasi šildyti, o motina žemė visą savo gyvoją vienodai myli. Negerumas bei nesantaika žmonių draugijoj kila iš nesistengimo tų priešasčių pašalinimo iš savo tarpo. Kaip ir šeimos gyvenime, taip ir tautos ir tautų tarpe, kas nors vienas yra negerumo ar nesantaikos priežastimi. Čia racionaliai—normalios pastangos ir širdingas noras teisingai išlyginti nesupratimą ar nesantaiką yra galimi dalykai. Tik blogi norai liguistumas prie santalkos teisingo klausimo išrišimo gali neprileisti.

Prie tokios pesimistinės aukos galima priskaityti save sinaikinusį žymų lietuvių rašytoją, daktarą A. Karalių. Nors jis buvo mokytytas gabus literatas ir geras daktaras, vienok jis į gyvenimą žiūrėjo pesimistiškai, dabodamas savo pilvo ir smagumo reikalus. Jo metamoji kaltė bei priežastis savinaikos kiekvieno normalio ir optimistiškai į dalykus žiurincio žmogaus buvo nepateisinama ir išvengiama. Nors doleris ir daug ką gali nugalėti, bet dvasiniai įdejinio gyvenimo žmogaus jis negali nusmaugti. Gaila ir sykiu jaučiama didelė nuotrota nustojime daktaro Karaliaus. Vienok, jeigu musų inteligentai ir profesionalai nepasiluosuos nuo pesimistinės ligos ir ne persiims pažangiu ir tautiškai tverbinu optimizmu, tai ir jie, kaip vėlionis daktaras nesuras lamės ant šios žemės kamuolio.

— A. Audrius.

Halės Statyba Eina Visu Smarkumu

Laisvės aikštėj jau pradėta statyti halė. Prie statybos dabar dirba jau apie 20 darbininkų. — Koresp.

Nuosirdžiai Dirba

Paskiausiais laikais š. Amerikos lietuvių, be skirtumo sriovių išgilinimų ir kripėjų, labai nuosirdžiai, energingai ir su pašiūventimu dirba. Dirba dienomis ir naktimis, visu tempu, visų proto gabumu; dirba slaptai ir retkarčiais atvirai. Dirba švaistydamiesi, blaškydamiesi ir kriokdami. Teisingai sakant, tai dirba kojomis, rankomis ir liežuviais. Bet, gerbiamsis skaitytojau, neklauk manęs ką tie darbuos lietuvių tautos vadai dirba, nes toks užklausias pravers mane karčią tiesą pareikšt, butent jie dirba destruktivijai darba. Griauja brolišką meilę ir šeimyninę taiką; kaimynišką draugiškumą ir tolerenciją; draugijų prietelišką savitarpinę pagelbą; ir organizacijų fratėriškąją globą. O taigpi, tuom pačiu budu ir laiku, jie griauja iš pamatinių sienų lietuvių dorovę, žmoniškumą, teisybę ir artymo meilę.

Su širdperša prisieina pasakyt kad jie, tie "gabūs" veikėjai ir "gabūs" visuomenės vadai, o ypatingai tų organizacijų, kuriose terandasi virš milijono dolerių grynais pinigais. Jie gi, tie darbtieji demokratai, tautininkai, tautiečiai, socialistai ar krikščionys, be skirtumo Rukiu vardu jie save garbina. Atvirai kalbant, tai jie gali būti šiadien vienokiais, o rytoj kitokiais. mat tas priguli nuo politinio vėjo pakraipos. Rods, ar šokišiais ar tokiais jie bus, bet visgi jie bus darbščiais vadais, kurie, jeigu ne tiesioginiu, tai aplinkiniu keliu prisitaiko griaut bei ardyt viską, kas yra lietuvių —moralį ir materialį tautinį turimą šioje šalyje. Jeigu jie neatsižvelgia ant nieko, apart "kolegų" politinio grobstumo principo.

Ant kiek galima išanksto atspėti, tai rodosi, kad tiems didvyriškiems patrijotams, daugumoj darbas nusiseks — bus našus, nes šiom kartu į darbą stojo nekoki tenai analfabetai, bet rimti vyrai, gudrus politikiečiai ir tamprus biznierių, tai viena, o antra tai del to, ir svarbiausia delto, kad jų užpuolamieji yra lengvapročiai pakrikieliai.

Šitie lietuvių tautos "patrijotai" ir plačiosios visuomenės "vadai", dabar lošia su sielos ir kuno nuosirdumu — lošia rolę "Dr. Jekyll and Mr. Hyde." Tokių daktarų Jekylls ir ponų Hydes, pilnos lietuvių organizacijos. O ypatingai, beveik visose organizacijose pilni centrai ir įvairios komisijos, sąžiningai sakant, knibžde knibžda tokių veikėjų. Jie laikui bėgant įsigrauzia į pačius opiausius ir svarbiausius organus, kurie palaiko ir gaivina organizacijų gyvybę. Ypatingai S.L.A. ir A.L.T.S. nėra liuosomis nuo tokių geradėjų—šarančių, kurie kiekvieno laikrodžio takštelėjimu žingsni daro prie paskutiniojo, žiauriausiojo judoško kirčio, kuris pagal jų pačių troškimų ir pušviešį skelbimą, turi būti mirtinguoju smūgiu. Ir vis tai daugumoj, dėlei asmeniškų įsikarščiaimų, pasididžiavimų ar paikystės, kuri, rodosi šiais laikais taigpi madoj. Bet kokia tų vyrų sąžinė ir kur savigarba, ar bent guodonė tai neklaukite mumis?

Štai žiupsnys pašnabzdų!... Su Tamstos komentarais S. L. A. ir A. L. T. S. organizacijų delei, pilnai sutinku... Mes jo likimą neišgelbėsime, kuomet gaus, dolerinių idealistų ir oportunistų, moraliai ir kultūriškai nusibrankūtijusių žmonių, siekia Susivienijime, taip kaip siekia A. L. T. S. organizacijoj vadovybės, ir kol jų siekinius rems eilė vadinamu 'analfabetiškų'

kolonijų, liet. veikėjų, tol tie "morališki plikiai" Susivienijimo kamuos ir jo narius demoralizuos, susivienijimo turta švaistys į visas puses. Ir ant galo bus vel išteisinti, kaltininkų S. L. A. Senmai nesuras. Ne visų musų kolegų socialistų Seime pasielgimas buvo geras, ypač p. Bagočiaus, bet jeigu jie norėjo politišką kapitalą pasidaryti iš sandariečių ir tautininkų žioplumo, aš socialistus ne kaltinu, jie vyriškai pasielgė kaip politikieriai."

Aukščiau paduoto straipsnio rašėjas yra įtekmingu veikėju tarpe sandariečių, tautininkų ir S. L. A. vadovystėj. Čia jis aiškiai pasisako kokiui beesantis "idealistu", ir parodo savo sąžiningumą sakydamas: "...jeigu jie norėjo politišką kapitalą pasidaryti iš sandariečių ir tauti-

ninkų žioplumo, aš socialistus nekaltinu..." Štai koks malonus ir sąžiningas tas nedolerinis idealistas, bet idėlistas, gal but, grobstaus politikavimu. Suprantama, jis dolerio idealui neprita patol, pakol jis neprieina prie dolerio, ar S. L. A. milijono doleriu, dar geriau. Tai bus tikrai "politiškas kapitalas"!

"Ščyrus" veikėjus ir vadus mes turime visose pakampėse ir visų organizacijų! Rods, žmonės sako: "koks paukštis, tokią ir giesmė."

Nepavydžiu toms motinoms tokių sunų, kuriuos jos pagimdė tokiais idėlistais, bet labai apgailėstauju tas tautas, šalis ir organizacijas kuriose įsibriovę yra toki vyrai, nes jie lošdami Dr. Jekyll ir Mr. Hyde rolę, viską gatavą, kas kitiems miela, naudinga ir didinga, griauja iš pamatų, o toj vietoj, ant gruvė-

sių, nieko rimto, pastovaus ir naudingo nesubuduoja, be tautinio elemento proto ir truso.

Tų darbščijų vadų pozityviški darbai, tai yra darbai pritariamais "kolegoms" ir vien "kolegoms", kurie praktiškai tikrai ir užsiima ardytu lietuvių tautos moralio, materijalio ir didin gumo turty.

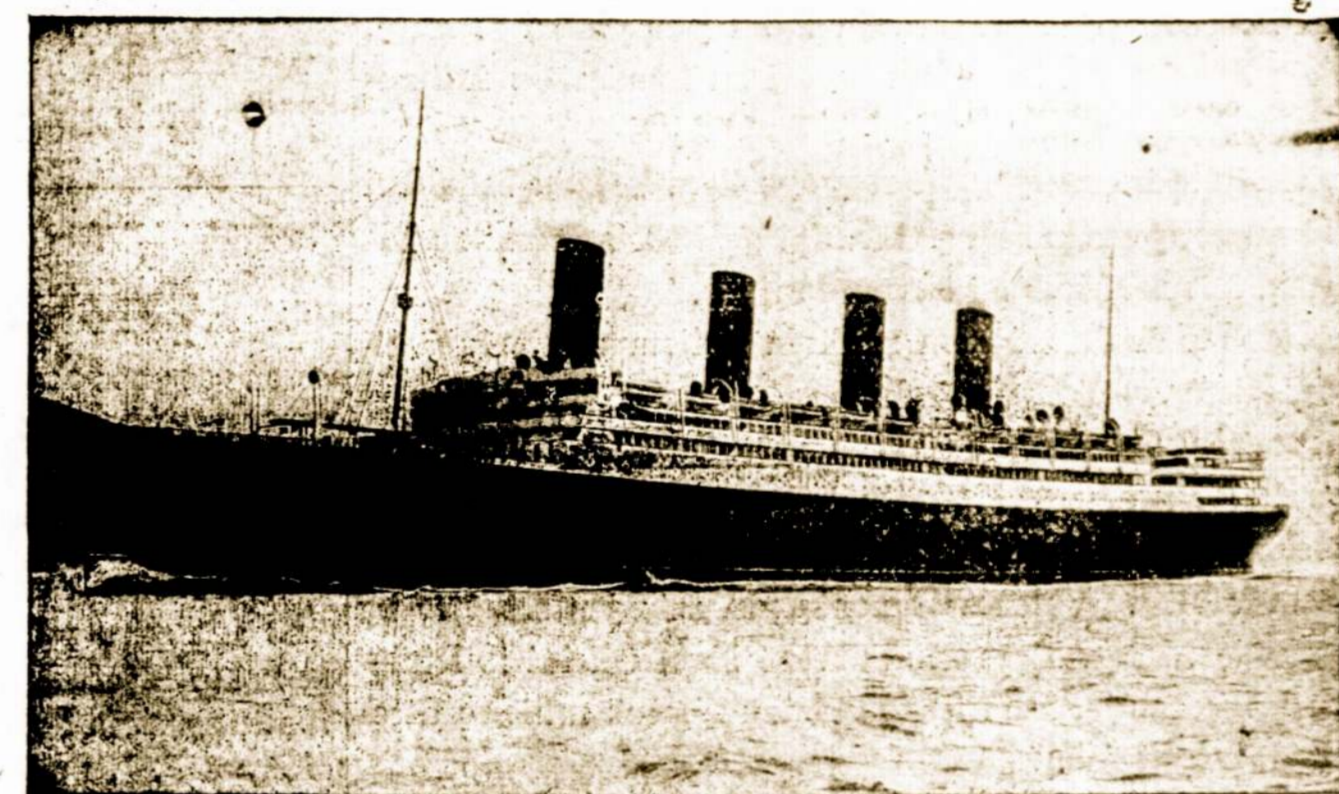
Nedaugiau negu teisinga bus, jeigu tautininkai, sandariečiai ir S. L. A. tautinės dvasios nariai, rimtai susidomės savo ateities palaima, o tokių "didvyrių" darbams užkirs kelią ant visados, pakol dar nėra per vėlu tą įvykdyt, tai yra — užkirst kelią prie "pasidarymo politiško kapitalo," iš tautininkų, tik ne "žioplumo," bet kantrios tolerencijos tarptautinio gaivalo savo tarpe.

— Demokratas.

Rengiantiems Keliuti

LIETUVON

Kaip kas metai, taip ir šią vasarą daug lietuvių rengiasi keliuti į Lietuvą praleisti savo vasarines atostogas ir pasimatyti su šaškiškais. Nekurie jau pradeda rupintis savo kelionės reikalais ir tankiai atsiklausia Laivakorėjų kainų, taigi čia jas ir paduodome.

TREČIA KLASE

Į Klaipėdą	\$ 84.50
Į Klaipėdą ir atgal	\$141.00

TURISTINE KLASE

Į Klaipėdą	\$106.00
Į Klaipėdą ir atgal	\$176.00

KABIN KLASE

Į Klaipėdą pigiausiai	\$125.00
Į Klaipėdą ir atgal	\$232.00

Vaikai nuo 1-ųjų iki 10 metų amžiaus moka pusę laivakortės kainos.

Kudikiai iki 1-ųjų metų trečia ir turistine klase į vena pusę moka \$5.50. Į abi puses \$11.00. Kabin klase į vieną pusę \$11.00 abi \$22.00.

Jungtiniu Valstijų Revenue ir pagalves mokesčiai atskirai.

Platesniais reikalais kreipkitės į

SANDARA

3236 So. Halsted St. Chicago, Ill.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by
Michael Narvid

Editorial Office:
3236 South Halsted Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
\$2.00 per year in the United States
\$3.00 per year in Canada and all
foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post
Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia
Amerikos Lietuvių Tautinis Sandara, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Užsisakymo kaina

Suvienuose Valstijose metams\$2.00
Užsienyje metams\$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laiva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.
Vyriausia šalis valdžia ir suverenai yra pati tauta, išreiškianti
savo valią, slaptai ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gy-
ventojų — vyrų ir moterų.
Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio
bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.
Visuotinis bešališkas švietimas ir mokslo bei kultūros kėlimas tar-
pe Lietuvos ir išsvijusių lietuvių.
Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išsvijusių
jungtinės Valstijose ir kitose šalyse.
Bendros pastangos ir veiksmai įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj
placiusiu "mokratybės principu".
Visuomenės sąjūdimams ir sąžinės ištikinimams tolerantiškumas ir at-
skrymas tikybinio veikimo nuo politinio.
Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikinimybė Kon-
stitucijai.
Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priangaugiančią lietuvių kar-
tą — jaunuomenę, išaukleti sveiką, apsviestą ir tautiškai susipratusią.
Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais —
Mes be Vilniaus nenurimsim.

KODEL PREZ. HOOVERIO PLANAI NEĮVYKINAMI?

Besiantinant žiemai daugelis pradeda nerimauti bedarbių
likimu. Sunku vasarą, bet šalčiams užėjus padėtis bus didžiai
apvertkta. Nelaimė, iki šiam laikui niekas neturi išdirbo pla-
no kaip kovot su neišvengiamu skurdu. Federalė valdžia, sakosi,
nesanti tiesioginiai užinteresuoti; tai pavienių valstijų ir priva-
tinių žmonių dalykas. Bet praktika parodė, kad ir šitie kratosi
atsokomybių.

Šiomis dienomis teko užgirsti, jog prezidentas Hooveris
žada šaukti konferenciją bedarbių reikalais. Toj konferencijoj
busią apsvarstyta, kas reikia daryti. Iš artimų prezidentui žmo-
nių sužinoję, jog pašalnos organizavime neįvyks didelių permai-
nų, apart to, jog dabartinės priemonės busiančios šiek tiek pato-
bulintos.

Įvairios konferencijos pastaruoju metu įėjo labai madoj.
Porą savaitių atgal prez. Hooveris tarėsi su biznieriiais ir ban-
kininkais kaip prašalinti depresiją. Jis pats įteikė savo šešius
patarimus, užtikrindamas, jog jie išgydys ligą. Tačiau bešališki
ekonomistai mano, jog tie šeši patarimai gali tik laikinai suma-
žinti skausmą, bet neišrus su šaknimis ligos.

Valdžia dabar skolina abiem rantom milijonus dolerių įvai-
riom korporacijom, gelžkeliam, bankom, kurie neišgali sumokėti
užtrauktų morgičių. Kasdieną į Washingtoną plaukia vis naujų
ir naujų paskolos prašymų. Greitu laiku į Federalės Valdžios
rankas pateks žymi dalis nusibankrutusių korporacijų, kurių
niekas nebeatgaivins. Valdžia žmonių pinigais jas šelpė ir be
ypatingos naudos. Prez. Hooveris sutvėrė šiam tikslui milžini-
ką Finansų Korporaciją, kuri išskolino jau šimtus milijonų dole-
rių, bet biznio nepataisė.

Kitas p. Hooverio siulomas planas kovai su bedarbe taip
pat šlubuoja ant vienos kojos. Jo supratimu reiktų sutrumpinti
darbo valandas, kad būtų galima pasamdyti daugiau darbininkų.
Ten kur žmonės dirba 8 val. sumažinti iki 5 val. Bet kiek laiko
ims iki veikiančių dirbtuvių galvos sutiks tą įvykinti? Bent pusę
jų teisinis, kad tas nepraktiška ir neįvykinama. Rodos metai
atgal tie patys korporacijų vadai pasižadėjo nemažinti darbinin-
kams mokesčių, bet retas, kuris teisėlaikė savo žodį.

Bet daleiskim jog darbo valandas bus sutrumpintos. Ar visi
bedarbiai taps aprūpinti? Ne. Gal tik koki ketvirta dalis. Reiskia
kamas ir del to, kad visas sunkumas uždedamas ant darbininkų.
Sutrumpindami darbo valandas jie sumažins sau ir uždarbį,
tuom tarpu kaip korporacijos nenukentės nė vienu centu.

Rgdosi aišku, kad tie naujieji p. Hooverio planai galės nu-
piausi tik depresijos šakutes, bet neišjudins jos iš pat šaknų.
Tie planai skelbiami užbiovimui žmonių ir gal laimėjimui balsų.
Depresija, mat, ne taip lengva suvaldyti.

REVOLIUCINĖ PROPAGANDA RUSIJŲ IR SLA.

Nuverstas nuo sosto ir išstremtas į Turkiją garsus bolševikų
vadas L. Trockis dabar rašo vienam Amerikos žurnale Kerensko
valdymo istoriją. Kaip žinoma, neužilgo po caro nuvertimo Ke-
renskis tapo Rusijos galva. Iš pradžių jį rėmė visos revoliucinės
partijos, neišskiriant ir bolševikų. Bet vėliau pastarieji pradėjo
vesti prieš Kerenski smarkią agitaciją kareivių ir darbininkų
tarpe. Toji agitacija, kaip paprastai, buvo pilna nesąmonių ir
demagogijos. Tačiau eiliniems žmonėm ji labai pritiko.

Aiškindamas apie Kerenski nepopuliarumą jurininkų tar-
pe, L. Trockis atpasakoja tokį atsitikimą. Kuomet Kerenski
nuyko į laivyno štabą ir paprašė, kad pas jį užeitų jurininkų
sovieto nariai, tai pastarieji atsōvė: "Jei jis nori, tegul pas mus
ateina." Toliau, jie šoko Kerenskiui į akis už pasiuntimą imperi-
alistiniam valdžiom kokios ten notos, kurios turinio jie, bea-
bejo, nebuvo matę. Bolševiki agitatoriai pripasakojo jiems viso-
kių melagysčių, o nabagai kareiviai greitai patikėjo. Tokiomis
tai priemonėmis bolševikai pasigavo mases ir pasmaugė Rusijos

laisvę ir demokratiją. Revoliucijos įvykinamos ne vien ginklo
pagalba, bet įvairiom denunciacijom, demagogija ir nepama-
tuotais puolimais tų žmonių, kurie stovi priešaky.

Tie, kurie seka Amerikos lietuvių gyvenimą, ypač pastaru-
jų dienų SLA., beabejo pastebės, jog nemaža dalis revoliucinių
metodų yra vartojama be prasmės ir pateisinimų. Žmonėse sklei-
džiamos nesąmoningos paskalos apie neteisīgumus, smurtą,
sulaužymą konstitucijos ir pan., nors tas viskas yra paprastas
"bunk." Šios propagandos iniciatoriai tikisi laimėti demagogijos
pagalba. Dabartinėse aplinkybėse tas gali įvykti. Bet ar SLA.
ką nors iš to pelnys? Ar sudemoralizuota Amerikos lietuvių vi-
suomenė kartais tik vel nepasidarys aklu įrankiu dar kraštunes-
nių agitatorių, negu tie, kurie dabar vadinasi "progresyviais."?

VOKIETIJA RENGIA SI GINKLUOTIS.

Prancūzijos atstovas Berlyne pranešė savo vyriausybei, kad
Vokietijos valdžia pridavė raštą, kuriame reikalaujama sulygin-
ti apsiginklavimą. Raštas nėra diplomatinio pobūdžio, o tik pa-
prastas memorandumas. Tačiau tas raštas supuola su Vokietijos
karo ministerio Gen. von Schleicher'io padarytu pareiškimu, ke-
lios dienos atgal.

Jis pareiškė, kad jeigu Vokietija nepajėgsianti išsiderėti
lygių teisių apsiginklavimo klausime trumpoje ateityje, ji atsi-
sakysianti dalyvauti bile kokioje nusiginklavimo konferencijoje.
Jeigu, girdi, Vokietija negalėsianti išreikalauti lygybės per tarp-
tautines įstaigas, ji atsisakysianti pildyti Versalės Sutartį.
Kitaip sakant, Vokietija jau jaučiasi, kad ji gali neklausyti ali-
jantų įsakymų. Jeigu ji dar ir negali pulti kitų, bet ji gali gintis.

Prancūzijos min. Pirm. Herriotas, kuris šiomis dienomis
turėjo pasitarimus su anglų finansų ministru Sir Austin Cham-
berlain, buvo pašauktas telefonu ir paimformuotas apie gautąjį
raštą iš vokiečių valdžios. Herriotas liepė savo kolegomis sėdėti
ramiai, kol jis sugrįžtų. Jis parvažiuoja tiesiai į Quai d'Orsay
(parlamento rumus), kur yra šaukiamas specialūs kabineto su-
sirikimas šio klausimo apsvarstymui. Prancūzai vokiečių planus
jau žinojo ir prie to rengėsi. Jie apsvėrė visu Vokietijos par-
bežiu stipriomis tvirtovėmis, kad vokiečiai negalėtų pasielgti,
kaip jie kad padarė 1914 metais.

Vokietija, pasirašydama Versalės sutartį, turėjo mintyje
tą patį, ką ji šiandien jau pareiškė viešai. Tuomet kitos išeities
jai nebuvo, kaip tik sutikti su Prancūzijos reikalavimais. Šian-
dien ji yra daug stipresnė ir, reikalui esant, lengvai gali pasta-
tyti apie pusę milijono gerai apginkluotos kariuomenės. Taigi
šiandien Vokietijos reikalavimas lygybės apsiginklavimo klau-
sime yra rimtas žygis ir prancūzai giliai susirūpinę.

Nors čia yra prancūzų-vokiečių reikalas, bet kadangi Lietu-
vos interesai irgi yra surišti su šių dviejų šalių interesais, tai
Lietuvai ir prisieina atyžiai sekti kiekvieną politinį žingsnį.

Apžvalga

WISCONSINO SANDARIEČIŲ PAVYZDYS KITIEMS

Wisconsino sandariečiai pasi-
ēmė ant savo pečių tokį uždavi-
nį kokio bijotusi imti ir daug
skaitlingesnės kolonijos. Sekma-
dieny 4 d. š. m. Racine jie ren-
gia vietos lietuvių iškilmę, kur
apart draugiško pasilinksmini-
mo bus patiekta plati meno pro-
grama. Dainininkų ir muzikų
jie žada pasikviesti ir iš toliau.

Sutraukdami Wisconsino lie-
tuvius į vieną burį jie stiprina
tautinius ryšius; žmogus per
dienas ir savaites maišais tarp
svetimaučių; lankai ne savo
teatrus, girdi kaž kokias dainas
ir tas viskas pamaža slopina lie-
tuvišką dvasią. Bet štai nuva-
žiuoji į savo parengimą, kur visi
kalbasi prigimtoj kalboj; kur
musų jaunesnieji kartoją tėvų
dainas ir šoka senovinius šokius.
Ar tas nepažadina užmigusio
jausmo? Ar mažai atsiranda to-
kių, kurie pamato — "Gerai tar-
pe svetimų, bet daug meilčiau
tarpe savųjų."

Ne vien del šito Wisconsino
sandariečiai verti pagarbos. Juos
reikia pagirti ir už pilną pasiti-
kėjimą savim. Tą pačią dieną
turės savo "dainų šventę" ir ka-
talikai, kurie skelbia atsigaben-
sį vietinį gubernatorių, senato-
rius, šerifus, policmonus ir tur
but "dogcatcherius", kurie už-
pildys katalikų pikniką politi-
niais "spyciais." Tai nebebus
lietuviškas, bet pusiau internaci-
onališkas su bažnyčios apeigom.

Wisconsino sandariečiai turės
stiprų konkurentą.

Bet atrodą juose yra gana pa-
sirizymo ją atlankyti. Taip gali-
ma spręsti iš atliktų darbų pra-
eity.

VOKIECIAI GIRIASI SUTVE- RĖ LIETUVIŲ KALBĄ

Prof. Franz Oppenheimer pa-
rašė žinomam dienrašty "Vos-
sische Zeitung" kokiū budu at-
sirado lietuvių, čekų ir slavokų
literatinė kalba. Pasak to mok-
slininko, tos kalbos atsirado dė-
ka vokiečių profesoriaus, kurie
pagauti poeto Herderio roman-
tiškumu ir kaimiečių meile iš
paprastos, neaptašytos kalbos
sudarė kulturingą kalbą.

Pirmiau vokiečių mokslo vy-
rai įrodynėdavo, jog pats kris-
tus buvo vokiečiai; dabar gi ban-
doma pasigirti, jog keliatas Eu-
ropos tautų ir valstybių atsirad-
o dėka vokiečių profesoriaus.
Iš praeties žinome, jog vokie-
čiai spaudė lietuvius "nuo pat
kryžiuočių laikų. Musų kalba
išsivystė ne ačiu kitiems, bet tik
lietuvių poetams ir darbuoto-
jams. Vokiečiai užsinteresavo
lietuvių kalba tik tuomet, kai
poetas Duonelaitis ir kiti atspau-
sdino savo raštus, kurie vėliau
tapo išversti į svetimas kalbas.

ŽINIOS IS LIETUVOS

RETOS DOVANOS "ALKOS" MUZIEJUJ

Ukininkas Dom. Šakinis, gyv.
Nausodės km., Plungės vals.,
jau 40 metų rinko įvairias senov-
ės iškasenas. Daugiausia jų
rasdavo savo žemėj Kapkalnyje
(senkapis) netoli Gondingos pi-
liakalnio). Pil. D. Šakinis tom
iškasenom laikyti buvo net pa-
sidirbęs specialų stalą su stiklo
viršum, kuriame jas laikė pana-
šiai kaip muziejuje. Dabar dalį
savo radinių paaukoja "Alkos"
muziejui Telšiuose. Iš jų įdomes
ni yra: deginto molio amuletas
su ornamentais, ypatingo pavil-
dalo sidabro fibula, sidabrinis
žiedas, įvairus bronzos sagčiai,
žiedai, gintaro ir tamsiai mėlyno
stiklo karoliai etc.

PERKUNSGIŲ NAUDA SUPRASTA

Kernava, Ukmergės aps. Lie-
pos mėn sudeginus perkunui J.
Garbatavičiaus namus ir tvartą,
žmonės išgąsdinti to įvykio, pa-
matė debesį su baimę žvelgia į
dangų. Dabar jie nori būtinai
įsitaisyti perkunsgarius. Kad
neišnaudotų jų įvairus provinci-
jos agentai, žada kreiptis į rim-
tas Kauno firmas.

IŠ PYKČIO AUSI NUTRAUKĖ

Kybartų valšč., Ražaičio vien-
sėdijoj, buvo vakaruška, kurioje
keli bernai įkausė pradėjo muš-
ti uk. Reklaičio suu. Kiti jį už-
stojo. Iš to prasidėjo muštynės,
kuriose buvo pavartoti visi "ber-
niški išmisiai": pradedit pei-
liais ir baigiant lazdomis. Muš-
tynės kiliems teko smarkiai nu-
kentėti, o minėtam Reklaičio
sūniui bernas iš pykčio nuplėšė
ausį.

VOVERĖS PRANASAUJA KARĄ

Praėjo tie laikai, kad laikra-
stis kaime buvo naujiena. Dabar,
žiūrėk, anot žmonių, kiekvienas
piemuo, paskui karvę sekioda-
mas, laikraštį skaito, o tarpe
vyresnių įsimaišęs "filosofuoja"
apie pasaulinę politiką, reparaci-
jas... "Kaimo radio" — bobutės,
nugirdė apie įvairius tarpvalsty-
binius ginčus, neramumus, išple-
čia ligi to, buk jau prasideda
naujas pasaulinis karas.

Nežinau kaip kitur, bet Per-
naravos apylinkėje, uždraudus
medžioti voveres, jų gana daž-
nai galima pastebėti atėjusiu
iš miškų į kaimus. Prietarines-
nieji neabejodami tvirtina, kad
ta rodą karo artumą, nes ir prieš
pat didįjį karą voverės labai ē-
jusios į kaimą.

Kodėl Man Neteko Sulaukti Atostogų

Politika Išverstomis Rankovėmis

Sykį patekęs į laikraštinkų
tarpą, nelengvai iš jų pasitrauk-
si. Žmogus nejučiomis įpranti
prie tos atmosferos, kurį įeina į
tavo sielą ir kuną; apart to susi-
draugauji su kitais ir pats savo
akimis matai, kad, rodos būtų
negražu pabėgti iš mušio lauko,
paliekant kitus draugus ir pa-
doma pasigirti, jog keliatas Eu-
ropos tautų ir valstybių atsirad-
o dėka vokiečių profesoriaus.
Iš praeties žinome, jog vokie-
čiai spaudė lietuvius "nuo pat
kryžiuočių laikų. Musų kalba
išsivystė ne ačiu kitiems, bet tik
lietuvių poetams ir darbuoto-
jams. Vokiečiai užsinteresavo
lietuvių kalba tik tuomet, kai
poetas Duonelaitis ir kiti atspau-
sdino savo raštus, kurie vėliau
tapo išversti į svetimas kalbas.

Bet žmogus nėra mašina, kuri
gali sukts dieną, naktį ir niekad
nepasvajoti apie permainą ar
kitoniską pramogą. Laikraštini-
ninko, ypatingai Amerikos lie-
tuvų, padėtis yra keista. Jis tē-
mija iš šalies visą platųjį gyve-
nimą, bet jame tik kartas nuo
karto tegali dalyvauti. Laiko
stoka yra pati svarbiausi prie-
žastis. Musų Sandaraj redaktori-
us turi užpildyti laikraščio da-
lį ir nuolat sekti įvairių vėjų
kryptį, kad neatsidurtum prieš
netikėtą uolą arba nenugrimz-
tum į smėlio dugną. Mažiausiai
įdomus ir smagus darbas. • tai
polemikos. Musų spauda pilna
šiuikštumų ir puldinėjimų, dau-
giausia iš pusės tų, kurie obso-
liučiai neišmano, kam jie rašo
ir ko siekia.

Nėra reikalo minėti, jog susi-
durimas su šitokios rušies amat-
ninkais yra įkyrus dalykas. A-
part to, kelių metų vakarinis
darbas ir nuėjimas, jog per
tą laiką paprasto žmogaus suge-
bėjimai išsitemia iki dugno, bu-
vo sukėlę manyje revoliucinį
pageidavimą pasiimti neapribo-
tą laiką atostogoms. Savo šį
troškimą maniau įvykinti tuo-
jau po Pittsburgho seimų. SLA.
seime sandariečiai apgynė tei-
singumo principą ir nedavė iš-
viešpatauti toj organizacijoj po-
litinėm machinacijoms ir blo-
fams, kurie ilginiui viską būtų
sudemoralizavę. Čia taipgi rodė-
si įvykinta sriovinė taika, ypač
tarp taip vadinamos tautinės
grupės laikraščių. "Dirva" ir
"Vienybė" patiekė gražių suman-
ymų, kuriuos mes priėmėm be
jokiu rezervų.

Gyvenimas, rodės, vėl stojo
į normales vėžes ir paprastam
kareiviui nebuvo šventos pareig-
gos pasilikti savanorium. Bet
sugrįžus iš Pittsburgho į Chica-
gą iš besirengiant įvykinti savo
troškimą, iškilo aikštėn keistas
ir netikėtinas faktas. Grupė
žmonių, kurie visur garsinasi
kaipo didžiausi patriotai, daug
geresni negu mes paprastieji
lietuviai, sudarė plačiai siekian-
čius planus užsmaugti Sandarą
ir pasiimti jos spaustuve. Į tą
"patriotų" grupę įeina navatno
plauko sutvėrimai. Vieni jų ka-
daisė buvo finansiški Chicagos
lietuvių diktatoriai, bet ačiu
įvairiems "skymams" tie turiai
gerokai aptrupėjo. Čia rasim
taipgi ir buv. kandidatą į SLA.
prezidentą, kuris pats giriasi
uždirbęs \$6,000 į metus. Į jo
rankas ir turėjo patekti dalis
Sandaros turto, tuom tarpu kaip
kiti plano inžinieriai, architektai
ir advokatai būtų užsiganėdinę
tuom, kad Sandara mirė.

Sunku yra tikėti, kad musų
gadyneį, rastųsi dar vadinančių
save patriotais, kurie būtų tiek
bežiniški, kad griauti neskait-
lingas musų tautines organiza-
cijas tikslu asmeniškai pasipel-
nyti arba atkeršyti. Bet vienok
jų yra. Tokiomis pat priemonė-
m ir beveik tų pačių žmonių
likosi sugriauta "Lietuva" Chi-
cagoj. Dabar buvo galandamas
peilis Sandarai. Nelaimė, toji
busima auka laiku pabudo ir
mirtinas smugis praėjo šalyn.

Tokiam momente mažiausia
apie ką galvoji tai atostogos.
Sandarai buvo reikalinga kiek-
viena ypata, kiekvienas darbi-
ninkas ir kovotojas atlaikyti ne-
tikėtą ataką. Anoji grupė metė
pinigus desėtkais ir šimtais do-
leriu. Pati "Dirva" ir jos "Liau-
dies Tribuna" pasiskubino para-
šyti apie neišvengiamą "Sanda-
ros" galą, bijodami, kad kas pir-
miau jų nepraneštų. Tos pat
grupės žmonės rengėsi įsteigti
čia savo laikraštį. Viskas buvo
priręnta, kaip vokiečių maršas
į Paryžių, kuris tačiau neišdegė.

Iki šito momento mes nežino-
jom kiek Sandara turi nuosir-
džių draugų. Niekas pilnai nenu-
švies p. D. Pivaruno, p. M. Nor-
vido, Dr. Žimonto ir kitų ideji-
nų pasiūlymą. Retas kuris tesu-
prapas tą gilų prisirišimą prie
bendros musų organizacijos koki
parodė artimai stovinčios prie
centro veikėjos: p. J. Gulbinie-
nė, p. M. Zolpienė, p. Beleckienė,
p. O. Farantienė, p. M. Aleksiu-
nienė ir kitos. Gal pasakysit, jog
čia perdaug sentimentalizmo ir
papuolašų. Gali but, bet to išti-
kimybė ir atjautimas koki parodė
musų nariai, tampa daug vertin-
gesniais kuomet palyginam
su anų "patriotų" ypatybėm
keršinti iš pasalų tiems pat lie-
tuvams:

Keliatą sąvačių atgal, ku-
met dar nebuvo žinoma kuom
baigsis to sukelta audra, arti-
mam draugų bury mes nusita-
rėm stovėti prie savo pareigų ir
tik paskutiniams apiešti laivą.
Jeigu ne tų "patriotų" grupės
atakos, aš šiandie gal bučiau
laisvas pilietis, laikinai pasilio-
saves nuo plunksnos. Venas juok
darys išsitarė: "Nenorėdami,
kad prie Sandaros stotų tinka-
mesnis žmogus, ta grupė tyčia
puola mus, kad Vaidyla kuoli-
giausiai pasiliktum..." Tas be-
veik tiesa.

Sandariečių tarpe yra daug
gabių ir nuosirdžių darbuotojų.
Jie atlieka savo pareigų dalį ne-
del kokio medžiaginio išrovimi-
mo, bet suprasdami, jog Ameri-
kos lietuvių ateities gyvenimas
priklausys nuo to kokius pama-
tus dabar padėsime.

— M. Vaidyla.

GIBAIČIŲ SENKAPY RADO SENOVĖS MOTERS KAPĄ

Naujas Įdomus Šiaulių Krašto-
tyrininkų Radinys Gibaičių
Senkapiuose.

Šiaulių karštotyrininkų orga-
nizuoti nauji (po Linkaičių) ar-
cheologiniai kasinėjimai Gibai-
čių kaimo (Meškuičių valšč.)
senkapiuose davė įdomių, beveik
sensacingų radinių. Padarius ke-
lias tranžėjas, atrasta daug se-
noviško kapų, tik jau su miru-
siais palaidotų lavonų griaučiais,
tačiau jų tarpe atrastas vienas
ypatingai įdomus moteries ka-
pas. Moteries griaučiai, kaip ir
visi kiti, gerokai suirė, betgi dar
galima nustatyti jų ilgumas, ku-
ris lygus apie 1.80 mtr. Tačiau
ne savo ilgumu šis radinys įdo-
mas. Įdomus jis savo papuoši-
mais, kurie rasti prie griaučių
ir dar kai kuo, kas beveik iš tik-
rųjų yra sensacinga. Butent:
ant kaklo griaučių palikusi dide-
lė spiralinės formos žalvarinė
apikaklė. Ant abiejų rankų—po
trikampį žalvario apirankį. Ant
krutinės — žalvarinė šplga.
Viršų, aukščiau peties dešinėje
griaučių pusėj — geležinis pei-
lis ir antra žalvarinė šplga, ku-
ri, matyt, turėjusi būti įsegtą į
plaukus, o apačioj, prie kojų iš
kairės pusės rasta primityviš-
kos ilgos replių pavidalo gelež-
nės žirklės. Toks radinys Lietu-
vos archeologijoj yra pirmas.

Paskutinis Didelis ir Smagus

SANDAROS

PIKNIKAS

Nedėlioj, Rugsėjo 4, 1932

Riverview Resorte

Racine, Wis.

Four mile Road, prie Root River. Puse milės i vakarus nuo Highway 42 i ziemių nuo Racine, Wis.

Bus Gražus Programas, Kuris Susidės iš

**Gražuolių Kontesto, Ristynių, Base Ball, ir
Muzikalinės Programo Dalies**

Prieš ir Po Programo Šokiai

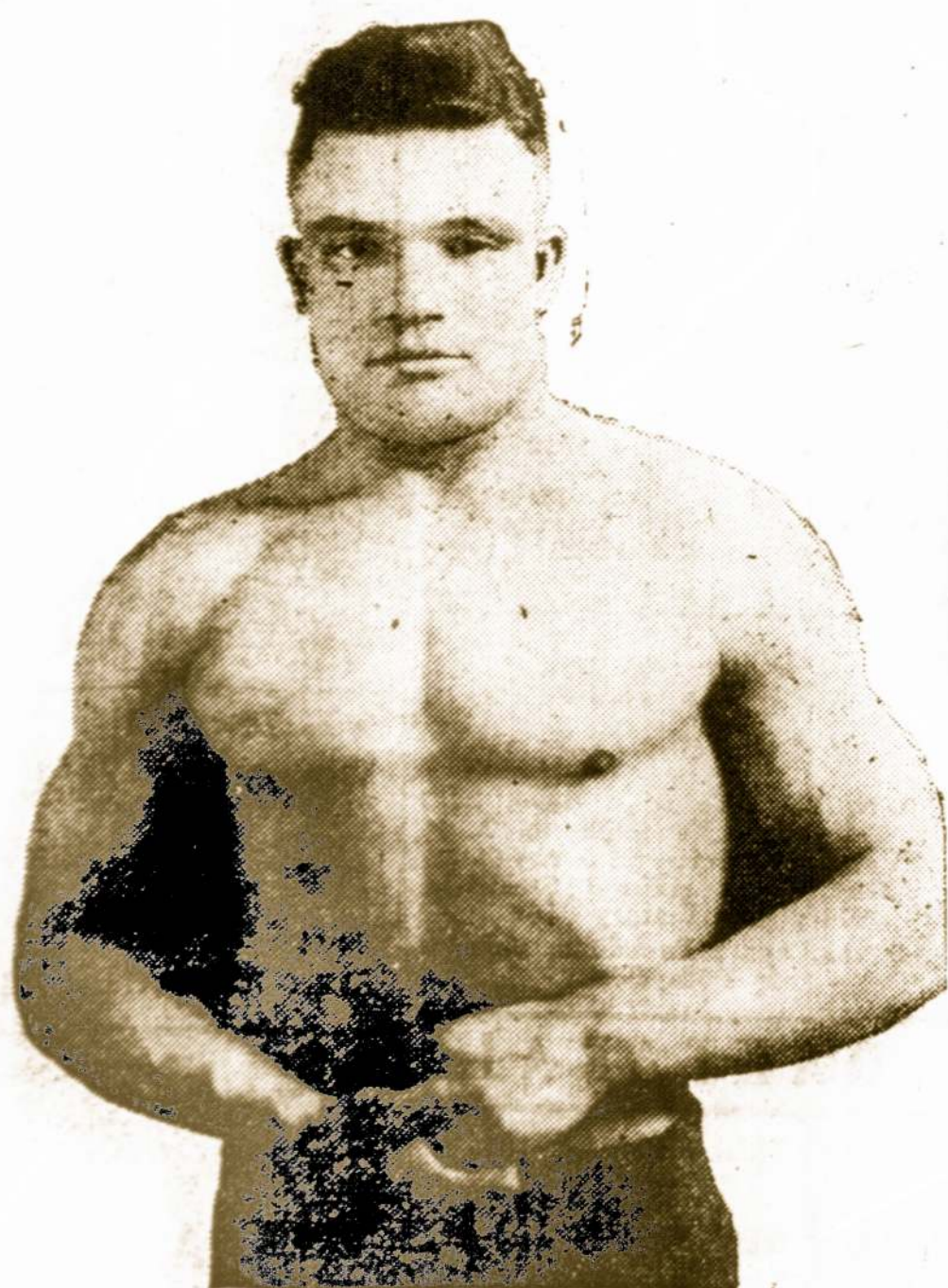
Griežia

Red Peppers Orchestra

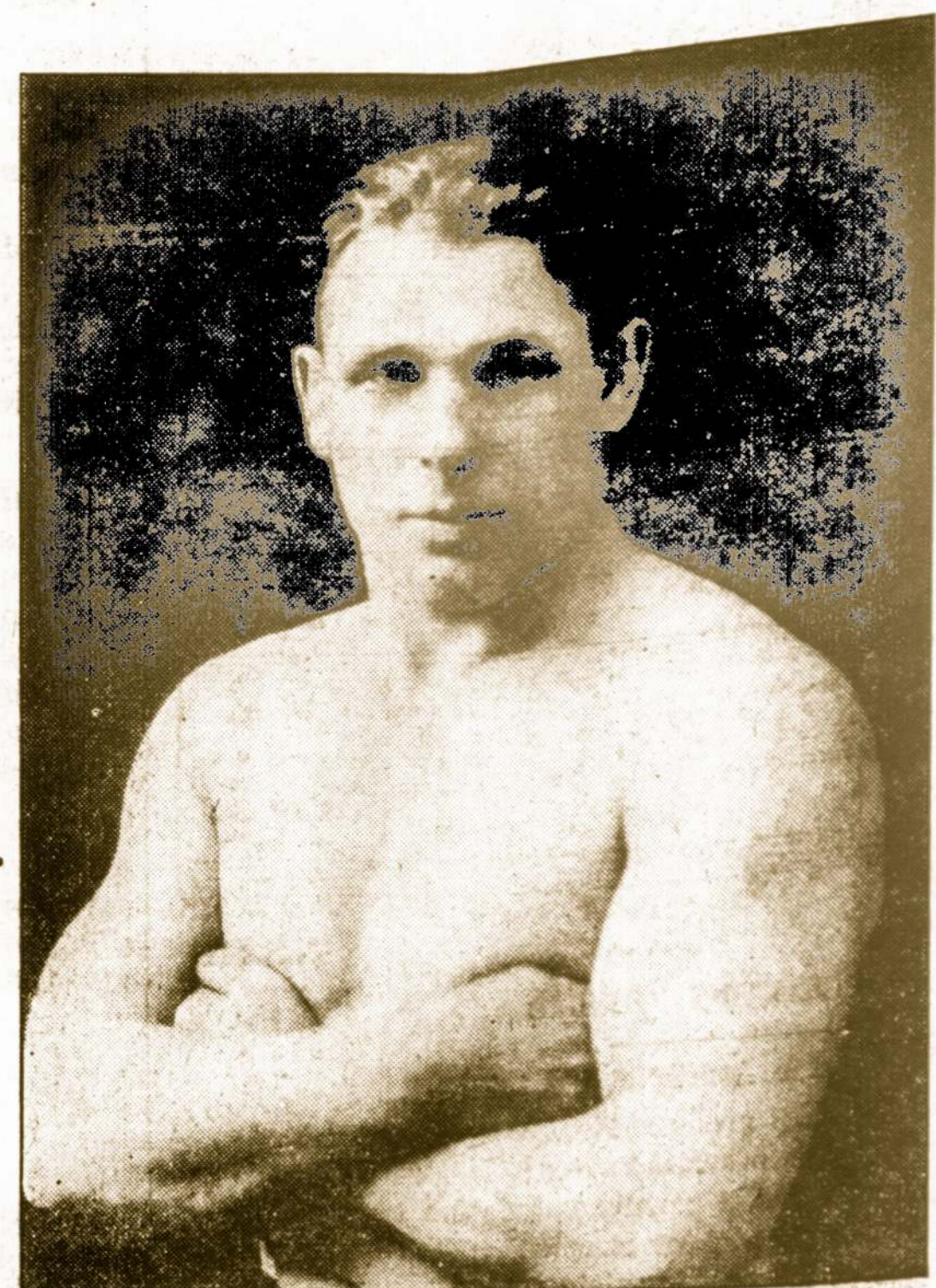
Visi Wisconsin ir Illinois valstijų Lietuviai esate kviečiami atsilankyti
į šį pikniką, pamatyti ir išgirsti gražus programą, smagiai pasižokti ir
linksmai laiką praleisti.

Pradžią 10 val. ryto

Kviečia Visus, KOMITETAS

D. DUDINSKAS

MINGELA

Chicagoje

Dėdės Šerno 10-ts Metų Mirties Sukaktuvių Paminėjimas

Kiekvienos tautos kultūros laipsnį padeda parodyti jos žmonių mokėjimas atminimais pagerbti — įvertinti mirusius savo tautos kultūrintojus.

Kultūringos tautos vienas savo mirusius, švietėjus, tautos žmonių gyvenimo tobulintojus — lengvintojus, prisimena gražiais spausdintais žodžiais ir grupėmis susirinkę gyvais, ir ne retai muzika ir harmoningais balsais juos pagerbia. O nekultūringos tautos savo švietėjams kas metas po visą dieną paskiria jų pagerbimui. Tą dieną tos tautos sukurtose valstybėje niekas nieko nedirba, o visais galimais budais kelia atmintį to žmogaus, kurio darbo vaisiais tauta naudojasi.

Tautos gerovei dirbusių žmonių nuopelnų didumą čia nenauginėsime, nes tą žmonės patys turi atrasti — įvertinti, o tas ir vadinasi mūsų kultūros laipsniu.

Mes, šiaurės Amerikos lietuviai, savo pajėgumą suprasti apie savo tautos vertybes įrodėme Dėdės Šerno atmintį keldami; kultūringesnioji tautos dalis nuosirdžiai suaukavo ir jam (Dėdei Šernui) paminklą pastatė, o periodinė spauda, pats tautos apšvietos laipsnio gyvsidabris karts nuo karto savo spalose jo vardą garbei mums primena.

Dėdė Šernas suliginti su mūsų tautos atgimimu mirė senai — šiais metais dešimties metų sukanka. Bet jo darbai? Jie tebėra su mumis, — ir už tai jis pats — Dėdė Šernas — su mumis tebegyvena! Dėdė Šernas mums, kaip buvusiai prislėgtai tautai, daug davė, ir tauta už tai nedėkinga buti juk negali. Ji stengėsi prie kiekvienos progos jo darbų duotą tautai turta palankyti priminimais amžiaus ar amžių ainiams — paminklu ant jo kapo ir dailės tvariniais: jo garbei skirtais žodžiais ir muzikos graudžiais motyvais!

Visi š. Amerikos pažangieji lietuviai pastatė ant to mūsų tautos švietėjo kapo paminklą. Bet tik Chicago ir apylinkės lietuviams tebuvo lemta dalyvauti paminklo atidarymo dienoje, kada suplaukė nesuskaitoma minia lietuvių į Tautiškas Kapines. Be abejonės, tokia pat minia žmonių aplankys jo kapą ir rugsėjo 11-tą dieną, kuri yra skirta jo mirties dešimties metų sukaktuvių paminėjimui. Minia pasiklausius kalbėtojų jo atminčiai skirtų žodžių ir tautos džiaugsmo ir sielvarto motyvais supintų dainų, turės progos ir savo nuosirdžiais, pakeltais balsais jo garbei sugiedoti: mūsų švietėjo — Dėdės Šerno atminčiai.

Rodos, paviršutiniai žiurint nedaug kas nepaprasto, bet pasistengę suprasti, pajausime koks milžiniškas moralis pasiūtenkinimas grįs mums patiems iš harmoningai paskleisto balso. Už tai neįskatavime savo balsu ir jausmų įdėti į giesmę Dėdei Šernui skirtą.

Pats Paminėjimo Programas.
Programas paminėjimui yra skirtas įvairius ir vertas pasiklausymo — susidomėjimo. Susidės jis (vėliau bus paskelbtas smulkmeniškai) iš gerų kalbėtojų, chorų, solo, muzikos, ir visa tai bus perduota per garsiausias kalbėtojas, kad ir didžiausia minia viską aiškiai girdės.

Šerno fondo komitetas deda visas pastangas, kad tą dieną pažymėti tinkamai. Taip pat jis neabejoja iš žmonių tam nuo širdaus pritarimo, nes mūsų tautos sunys ir dukros jau įrodė D. Šno atminčiai savo simpatiją, ir mes tikime, kad 11-tą dieną rugsėjo tos savo simpatijos sustiprinimą įrodys dar jo kapą aplankydama ir kitą vietą telpančią giesmę jo atminčiai sugiedodami.

— Šerno Fondo sekr. J. B-nė.

Atminimų Giesmė

Atminimų Giesmė
Dėdė Šernas suliginti su mūsų tautos atgimimu mirė senai — šiais metais dešimties metų sukanka. Bet jo darbai? Jie tebėra su mumis, — ir už tai jis pats — Dėdė Šernas — su mumis tebegyvena! Dėdė Šernas mums, kaip buvusiai prislėgtai tautai, daug davė, ir tauta už tai nedėkinga buti juk negali. Ji stengėsi prie kiekvienos progos jo darbų duotą tautai turta palankyti priminimais amžiaus ar amžių ainiams — paminklu ant jo kapo ir dailės tvariniais: jo garbei skirtais žodžiais ir muzikos graudžiais motyvais!

ATMINIMŲ GIESMĖ

(Dėdės Šerno Atminčiai Skirta)

Išsi čia kape tarp grabų rindos,
O rašėjau uolus, o šviesa tautos;
Vargu, triusu didžiū pramyneš šviesius
Takus tautai eiti į lobius gausius.
Paneigęs ir grožį ir svietę turtus,
Aukavai ir save ir proto vaisius;
Liaudžiai, kuri alko bent krislį šviesos,
Ešanėio tik proto, o per juos knygos!
Liaudis nedėkinga negal bet už tai,
Ir ji tavo kapą puošia ir nunai:
Paminklu iš akmens ir gėlių žiedais,
Ir giliai jausmingais, pakeltais balsais:

DEL CHORO.

Juozaį Adomaiti, nors žemės sluoksny
Ir dešimtis metų laikas daug bylys —
Raudodamas kurčiai, kaip juoda tyrelė,
Nusišėšęs kapan kuną naikin tyliai.

Bet protas tavasis įpintas knygon,
Siela skirta tautai gyvenanti jon —
Neišnyks iš mūsų, kol tauta pulsuos —
Dėdės Šerno vardas ainiams jėgų duos!

LIETUVIŲ DAINOS IR MUZIKA ORO BANGOMIS

Praeito antradienio vakare ir vėl buvo malonu Chicago ir apylinkės radio klausytojams girdėti tikrai gražų radio programą, iš stoties WGES.
Šią sykį, tarpe gerų dainininkų pažimėtinai gražiai dainavo ponas E. Zabukienė, A. Čiapas ir naujas "Peoples Svečių" duetas, tai ištikrųjų yra malonu girdėti taip gražias dainas, dainuojant muzikoje aukštai išsilavinusių dainininkų, kuom ir Peoples Furniture Co. krautuvių duodami programai atsižymi, kas kart skirtingais dainininkais ir gražiom ir retai girdetom dainelėm.

Taipgi šiame programme buvo gražios muzikos ir naudingų kalbų. Dr. M. T. Strikolis, M. D., kalbėjo apie sveikatą, o programo vedėjas pateikė daug naudingų žinių ir nurodymų apie Lietuvos sveikatos, kurios sekmingai ir nuosirdžiai tarnauja mūsų visuomenei aprūpinime visokių gyvenimo reikalų. Tas viskas parodo šiuos programus maloniomis ir naudingais kiekvienam pasiklausyti. — B. B.

MOTERŲ D-JOS 'APŠVIETOS' MĖNESINIS SUSIRINKIMAS

Moterų draugijos "Apšvieta" susirinkimas įvyks Rugsėjo 6 d., Sandaros svetainėje (Sandara persikėlė į naują vietą ir dabar randasi: 3227 So. Halsted St.).

Gerbiamos narės malonėkite skaitlingai į šį susirinkimą atsilankyti ir aptarti mūsų organizacijos reikalus. Taipgi šiame susirinkime turėsime apkalbėti budus ir priemones, kuriomis mes galėtume geriausiai pasitarnauti rengiamam Dėdės Šerno dešimties metų paminėjimui, kuris įvyks Rugsėjo 11 d., Tautiškoje lietuvių kapinėse.

Todėl visos narės nepamirškite atsilankyti į šį susirinkimą ir visus aukščiau minėtus reikalus apkalbėti. — Pirmininkė

SUGRĮŽO IS ATOSTOGŲ

Pereitą savaitę, "Nekaltų Bernelių" prezidentas, Gerb. Dr. S. Naikelis sugrįžo linksmas iš atostogų, kurias jis praleido Rhine lande, Wis.

Jis apvažinėjo daugelį Wisconsin valstijos miestelių, ežerų ir aplankė daugelį golfo klubų, taip, kad jis sugrįžo pilnas energijos ir gerai atsilsėjęs. Well, Well, žinoma jis ne vienas važinėjo ir aš manau, kad jo bendras pridavė jam nemaža malonumo.

Sekančią dieną jis jau važiavo ir Cook apskrities ligoninė, prie operacijų. Aš manau, kad jis yra vienintelis lietuvis daktaras, kuris tiek daug laiko pašvenčia studijavimui savo profesijos ypatingai moterų ligų ir pasekmingai daro operacijas.

Vyrai, nemanykite, kad jis atsisako jus gydyti. Niekados. Jis paskirtomis valandomis priiminėja pacientus, be skirkumo lyties, savo ofise, 756 W. 35th St. — A. M-nė.

DR. A. J. KARALIAUS LAIDOTUVĖS

Pereitam šeštadieny tapo palaidotas plačiai žinomas Dr. A. J. Karalius. Į kapus palydėjo milžiniška minia žmonių — apie 10 tukstančių. Tai buvo didžiausios laidotuvės Chicago istorijos. Jis palaidotas Liefuvių kapinėse. Kopyčioje ir kapinėse Luvo giesmių ir buvo dainų-giesmių ir kalbėtojų.

Laidotuvėse patarnavo Radžiaus laidotuvių įstaiga

po p. Paulavičiaus priežiūra. Viskas buvo aprūpinta kuopuikiais, išskyrus, kad blogos valios kerštininkai prieš pat išnešimą lavono karavaną (ignition) užrakino ir raktą pavogė. Tačiau tas keblumų daug nesudarė ir kaip bematant atsirado kitas karavanas. Bet graboriui užtai niekas kaltės nemeta. Žodžiu sakant, nors laidotuvės buvo labai didelės, bet viskas buvo atlikta tvarkingai. — Rep.

GIRTŲJŲ DIENA

Žinoma, kur girtas žmogus, ten ir skandalas. Vieno tokio skandalo metu "alinė" Basanavičiaus aikštėj vienas girtas pilietis suskaldė pil. Vyšniauskui (nuo Ažuolų Budos) galvą. "Antrąją skandalo pusę" policija likvidavo, nuvesdama girtuoklį į nuovadą.

Tą pat dieną panašių skandalių buvo ir kitose vietose.

REMKIME SAVUOSIUS

Gerbiami Sandariečiai ir "Sandaros" skaitytojai, remkime tuos biznierių ir profesionalus, kurie garsinasi "Sandaroje" nes mes tik vienas kitą remdami ir kooperuodami pergyvensim šią depresiją ir susilauksim geresnių laikų.

SANDAROS RED. ir ADM.

MOTINA HELENA

Garsiausia Pasauly Žolių Gydytoja Tukstaničius Išgydė Žolėmis.

Pastebėtina nauja kombinacija gyvastį palaikančių žolių yra svarbiausias moderninių laikų išradimas. Tukstaničiai kentėjusių, kurie sunkiai sirgo, dabar sveiki. Nežiurint kokia jusų liga yra, ir kiek daug daktarų ir vaistų jus išbandė, dar yra viltis del jus.

Motina Helena, Didžioji Žolių Gydytoja Chicago, siulosi jums suteikti 5 dienų naminį treatmentą žolėmis visiškai dykai. Aprašykite savo ligą ir mes prišiusime \$1.00 bonką Kraujo Toniko, ar \$1.50 bonką specialijų žolių gyduolių. Pridėkite 25c apmokėjimui supakavimo ir persiuntimo. Rašykite ar ateikite šiaurie. Skyriai: 3415 S. Halsted St., 4732 S. Ashland Ave., 4172 Archer Ave.

PALIULIO SENIAUS MELDAŽIO

SALĖS Išrendavimui

Didelė, ir mažos svetainės del Klubių, draugysčių ir įvairių grupių bei pavienių asmenų parengimų. Kurie reikalau jate salių atsišaukite pas p.p. Paliulius: 2244 West 23rd Place, Chicago, Ill.

MATYKITE

VISŲ STANDARD IŠDIRBYSCIŲ NAUJUS 1932 M.

RADIOS Peoples Furniture Krautuvėse

NAUJI RADIOS

Turi daug pagerinimų. Dabar juos galima pirkti Peoples Krautuvėse už labai sumažintą kainą, arba išimantį savo seną Radio ant naujo, gaunant didesnę nuolaidą, kaip kitur.

Nauji geri šių metų mados Radios parsiduoda tik po \$8.00, \$12.50, \$17.50 \$25.00 ir taip panašiai.

Matykite Tuojaus

PEOPLES Furniture Co.

Krautuvėse 2536-40 W. 63rd St. Hemlock 8400 4177-83 Archer Ave. Lafayette 3171 Chicago, Ill.

Garsinkitės "SANDAROJE"

Pranešimas

Tėvynės Myletojų Draugystės knygos randasi 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill., parduoda prieinamomis kainomis.

Jeigu kas norėtųmė pirkti kokių nors šios draugystės išleisčių knygy, kreipkitės viršminetu antrašu ir jums bus tinkamai patarnauta be jokio atlyginimo. T. M. D. Knygius.

CHARLES VASKIS

Bendra apdrauda gyvybės, nelaimės, sveikatos, ugnies tornado ir t.t.

Taipgi apdraudžiu namus, stiklus, automobilius, rakanodus ir t.t.

3126 SO. UNION AVENUE Chicago, Ill.

MUZIKOS MOKYKLA

Duođu piano lekcijas prieinamomis sąlygomis ir reikalui esant, — atvažiuoju į namus. Deliai platesnių informacijų kreipkitės pas

VERA STRADOMSKAITĖ 3357 So. Morgan St. Tel. Yards 6120.

BAGDONAS BROS.

Mes perkaustom rakandus ir Pianus Chicagoj arba į tolimus miestus — mūsų darbas užtikrintas.

PRISTATOM ANGLIS

Taipgi mes pristatom anglis nužeminta kaina ant kiekvieno pareikalavimo į bile dalį miesto. Kreipkitės pas mus į ofisą:

3244 So. Halsted St., Tel. Calumet 3399 Res. 828 W. 34th Place Tel. Yards 3408

Tel Yards 1138
Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av., Chicago

S. D. Lachavicz & Son
LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Patarnauju laidotuvas kuopigianis. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
2314 West 23rd Place Tel. Roosevelt 2515 ir 2516
SKYRIUS: 1439 So. 49th Court, Cicero, Ill. Telephone Cicero 0927

ADVOKATAI CHARLES P. KAL.
ADVOKATAS
Mieste Ofisas Room 804 105 W. Monroe St., Phone State 4690 South Side Ofisas 756 W. 35th St., netoli Halsted St. Phone Boulevard 5013

Tel. Central 6166
CHAS. A. PEPPER
LIETUVIS ADVOKATAS
10 North Clark St., Room 1206
Namuose, 3117 S. Union Ave.
Nuo 7 iki 9 val. vak.
Res. Tel. Victory 2213

JOSEPH J GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave. Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St. Tel. Republic 9723

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Mieste Ofisas 77 W. Washington St. Room 905 Tel. Central 2978
Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų
Vakarais: Utarn., Ktv., ir Subatos 6 iki 9 val. 4145 Archer Avenue Tel. Lafayette 7337
Namy Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460
LEONAS S. MIKELONIS
ADVOKATAS
10 South LaSalle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valanda 3315 South Halsted Street Telephone Boulevard 3697

K. GUGIS
ADVOKATAS
MIESTO OFISA 127 N. Dearborn St. Room 1112
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
GYVENIMO VIETA 3323 So. Halsted St. Tel. Boulevard 1710
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS
ADVOKATAS
100 N. La Salle St., Room 2221 Telephone Randolph 0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak. 3241 South Halsted Street Telephone Victory 0562
7-9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

DAKTARAI
Tel. CENTRAL 7079

B. G. Lambrakis M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ausu, Nosies, Gerklės Specialistas
Buves 5 m. Vienos profesorium.
Rez. Tel. Longbeach 9453
Valandos: nuo 1 iki 4 ir pagal sutartį.
Room 1447-49 Pittsfield Bldg. 55 E. Washington St. Chicago

Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Akiniai pritaikomi mokslisūku budu
2437 W. 69th Street
Tel. Grovehill 2242

Phone Hemlock 2061
DR. C. K. KLIUGA
DENTISTAS
2420 W. Marquette Road
Naujo ofiso valandos:

Antradieniai, ketvirtadieniai ir šeštadieniai nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Senas ofisas 1821 Halsted St. Val: pirmadieniai, trečiadieniai ir penktadieniai nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel. Republic 9966 Hemlock 2019
DR. K. DRANGELIS
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampūs 63rd ir Western Ave.

Dr Suzan A. Slakis
Specialistė Moterų ir Vaikų Ligų
4145 Archer Ave.
Val. 10 iki 12 ryto; 4 iki 6 popiet. Seredomis ir nedėliomis pagal Susitarimą
Ofiso Tel. Lafayette 7337
Rez. Tel. Hyde Park 3395

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street (Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v. Ned. ir Seredomis pagal sutartį.
Rez.: 6628 S. Richmond St. Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso Valandos: 10:30 iki 12 v. rytais 1 iki 3 val po pietų 6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniai: 9 iki 12 v. rytais
Ofisas: 1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija: 6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

DR. M. T. STRIKOLIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
O F I S A S:
4645 S. Ashland Ave.
Ofiso valandos nuo 2 iki 4 ir nuo 5 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal susitarimą.
Ofiso Tel.: Boulevard 7850
Namy Tel.: Prospect 1930

Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street CHICAGO, Ill.
Tel. Boulevard 6918
Tel. Yards 2214

DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas
Valandos
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9 Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street
N. E. kampas 35th ir Halsted

Phone Victory 2514
DR. A. J. ZIMONTAS
SENIAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone: Grovehill 15
Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 ryto Nuo 2 iki 4 diena Nuo 7 iki 9 vak.
DR. A. L. YUŠKA
Gydytojas ir Chirurgas
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave. CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir trečiadieny po piet pagal sutarimą.